ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-иқтисодий газетаси

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1999 йил 16 ИЮЛЬ, жума, № 51 (6.007). Сотувда эркин нархда

БУГУНГИ СОНДА:

1—2-саҳифалар
«Юлдуз» навини биласизми?
Дон ўғрилари
1—3-саҳифалар
«Бир келиб кетинг...»
4-саҳифа
Исм маъносида гап кўп

Сешанбадан жумагача

КУННИНГ МУҲИМ ВОҚЕАЛАРИ

• Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Фармонига асосан мамлакат Бош вазири Ўткир Султонов давлат идораларидаги кўп йиллик самарали хизмати, халқлар ўртасидаги дўстлик, ўзаро ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга қўшган муносиб ҳиссаси учун «Дўстлик» ордени билан мукофотланди.

• Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди делегацияси Тбилиси шаҳрида ўтказилган халқаро конференцияда қатнашиб қайтди. Анжуманда Грузия Конституциявий судининг Қора ва Каспий денгизи ҳавзалари давлатлари Конституциявий судлари Кенгашини тузиш ҳақидаги таклифи муҳокама этилиб, таъсис учрашувини шу йил ноябрь ойида ўтказишга қарор қилинди.

• «ЎзДЭУавто» қўшма корхонаси ишга тушганига 3 йил тўлди. Дастлабки йили унда жами 25 минг дона машина ишлаб чиқарилган бўлса, бу йил 80 мингта тайёрлаш мўлжалланмоқда. 2004 йилда завод тўла қувват билан ишлай бошлагач ушбу кўрсаткич 200 минг донага етади.

• Республика «Оила» марказида «Ўзбек оиласининг истиқболи» мавзуида анжуман бўлди. Унда оилада маънавий ва жисмонан соғлом авлодни тарбиялаш, соғлом турмуш тарзини вужудга келтириш, ёшларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, оилавий ҳаётга тайёрлаш масалалари муҳокама этилди.

Анжуманда республика Бош вазири ўринбосари Д. Ғуломова қатнашди.

• Урганчда маънавият-маърифат Хоразм вилоят кенгаши ташаббус гуруҳининг мажлиси бўлди. Мажлисда вилоят маънавият-маърифат кенгаши ташкилий гуруҳи таркиби тасдиқланди.

Мажлисда республика Бош вазири ўринбосари Ҳ. Кароматов сўзга чиқди.

• Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонига асосан 13 июль куни Тожикистоннинг табиий офатдан зарар кўрган Ленинобод вилоятига республикамиздан инсонпарварлик ёрдами жўнатилди. Кўп миқдордаги қурилиш ашёлари Хўжанд темир йўл вокзалида вилоят ҳукумати вакиллари томонидан қабул қилиб олинди.

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 15 июль куни Оқсарой қароргоҳида расмий ташриф билан мамлакатимизга келган Россия Федерацияси ташқи ишлар вазири Игор Ивановни қабул қилди.

Давлатимиз раҳбари меҳмонни юртимизга ташрифи билан қутлар экан, мазкур ташриф Ўзбекистон билан Россия ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришда муҳим аҳамият касб этишини таъкидлади.

Суҳбат чоғида икки давлат ўртасида ҳамкорлик алоқалари, минтақавий, халқаро муаммоларга оид ҳамда томонларни қизиқтирган бошқа масалалар юзасидан ўзаро фикр алмашилди.

Учрашувда Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири А. Комилов иштирок этди.

Қабулда Россия Федерациясининг мамлакатимиздаги фавқулодда ва мухтор элчиси А. Пацев ҳозир бўлди.

(ЎзА)

АНДИЖОН ВИЛОЯТИ ҒАЛЛАКОРЛАРИ ЗАФАРИ

Андижон вилояти ғаллакорлари давлат қабул пунктларига 220 минг тонна дон топшириб, йиллик шартнома режасини муваффақиятли бажардилар. Мамлакат ялпи хирмонига армуғон этилган доннинг 175 минг тоннаси республика фондига тегишли сара уруғлик буғдойдир. Деҳқонлар режага қўшимча 9 минг тонна дон сотиш топшириғини ҳам адо этдилар.

Ўтган кузда 70 минг гектар майдонга экилган кузги буғдойнинг серҳосил навларидан олинган ҳосилдорлик ўртача 70 центнердан ортди. Вилоятдаги 14 туман ғаллакорлари йиллик шартнома режаси ва унга қўшимча дон топшириш мажбуриятини ҳам ортиғи билан бажаришга муваффақ бўлди. Ўнлаб хўжаликлар, юзлаб дончилик бригадалари ҳамда ижарачи звенолар ҳосилдорликни гектар бошига 75 — 85 центнерга етказишга эришди.

Ғалла ўрим-йиғими давом этмоқда. Ҳосилдан бўшаган майдонларга такрорий экинлар экиш, униб чиққанларини парваришлаш авж олдирилмоқда.

К. НИЗОМОВ,
ЎзА мухбири.

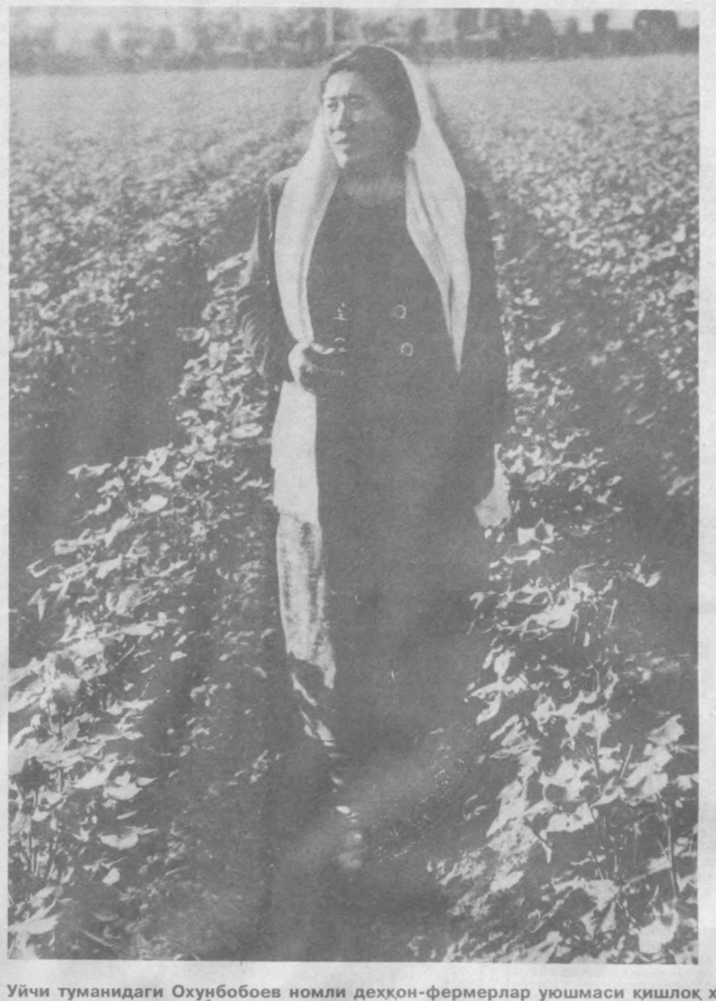

Уйчи туманидаги Охунбобоев номли деҳқон-фермерлар уюшмаси қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларига кенг ихтисослашган. Айни пайтда 681 гектар ерда ғўза парваришланаяпти. Экин майдонлари ижарачиларга бўлиб берилган.

Суратда: йигирма тўрт йиллик тажриба соҳибаси — агроном Раънохон Тўрабоева дуркун ўсаётган ғўза ниҳолларини кўздан кечирмоқда.

Т. МАҲКАМОВ олган сурат.

ЛОҚАЙДЛИК ҚАБОҲАТГА ЭЛТАДИ

16 февраль — бир гуруҳ ақли қосир, ватанфуруш кимсалар озодлигимизнинг, эркинлигимизнинг, муқаддас ҳуррриятимизнинг остига сув қуймоқчи бўлган кун! Шу куни бутун бир миллат қайтадан қатағон сиртмоғига тушмоғи, қўл-оёғи кишанланмоғи режалаштирилган эди. Эсласам ҳали ҳам ғазабим қайнайди, муштим тугилади, нафратим тошгандан тошаверади. Хайрият, минг бора хайрият, дейман ўзимга — ғанимнинг қўли калталик қилди. Парокандаликнинг олди олинди.

... Ўша куни мен йўлда — Самарқанддан Тошкентга келаётган эдим. Сирдарё вилоятига етмасимизданоқ пойтахтимизда портлаш содир этилганлиги, Президентимизга суиқасд уюштирилганлиги хусусида радиоахборот эълон қилинди. Фикру шууримизда фақат бир савол айланар эди: «Нима учун? Бу кимга керак?» Бошда эҳтиросимга йўл қўймадим. Истиқлолимизни ҳимоя қилиш ишончли қўлларда эканлигини билсам-да, бошқаларнинг саросималаниши барибир мени ҳам ларзага келтирди.

Хуллас, Тошкентга кириб келдик. Одамлар кайфиятидаги тушкунлик, кўзларида, юзларида, қадамларида жонсарак бўлиб турган ғазаб алангаси бир зумда менга ҳам кўчди.

Портлатилган биноларни кўриб, ичимга титроқ кирди. Беихтиёр кўзларимга жиққа ёш келди...

... Эҳ, сотқинлар, бундан кўра қўлларинг синса, изларинг қирқилиб, кўзларинг тириклигингда оқиб тушса яхши эмасмиди?! Ватан сенга нима ёмонлик қилдики, сен уни топтамоқчи, кулини кўкка совурмоқчи бўлдинг! Телба!!!

Айниган ош қорин ёрар, дейишади. Бироқ одамнинг айнигани ҳаммасидан ёмон бўларкан.

Огоҳлик

Февраль воқеаларининг режасини тузганлар ҳам, амалга оширганлар ҳам биз билан бир ҳаводан нафас олиб, биз юрган кўчалардан юрганлигини эсласам ҳаётнинг бу тилсимотидан нафратим ошади. Душманинг ёнингда юрса-ю, сезмасанг. Ғаниминг билан бир маҳаллада турсанг, бир дўкондан савдо қилсанг, яна унинг кимлигини билмасанг. У Ватанга қўшиб сени ҳам ер юзидан супуриб ташлашни ният қилса-ю бундан бехабар қолсанг, бир неча замондошларингнинг умрига зомин бўлса, сен сезмасанг, олдингда салом бериб, ортингдан ўқ узса, халқингни қонга ботирса нима деган гап? Бу қандай синоат? Бундай ватандошдан, бундай элфуруш, бундай бетавфиқдан жирканмай бўлмайди. Уларни одам қаторига қўшиш мумкинми?

Мустақиллик майдонида туриб Афғонистон ҳақида кў-ўп ўйладим. Тожикистонни, Чеченистонни эсга олдим. У ерларда қанчадан-қанча портлашлар, қирғинлар юз берган. Урушнинг азобига чидаб бўлмас экан. Портлашларнинг оқибати инсонни бир зумда қаритиб ташлар экан. Пойтахтимиз бор-йўғи 15-20 дақиқа саросимада қолган, холос. Шунинг ўзиёқ бўғзимга қайралган тиғ ургандек эди. Вайрон этилган бино менга урушларнинг энг катта жиноят, энг мудҳиш кўргулик эканлигини эслатди. Она тупроқнинг ўт ичида қолишига, ака-укаларимизни ўлдириб, опа-сингилларимизнинг қул қилинишига биз ҳеч қачон йўл қўя олмаймиз. Биз тинчликка, осойишталикка одатланган халқмиз. Кучимиз бўлса-да, бесабаб ишлатмаймиз, имконимиз бўлса-да, депсинмаймиз, ўзимиз жабр тортсак-да ўзгаларни кечирамиз.

Бу одатларимиз яхши албатта. Биз шулар билан миллатмиз, ўзбекмиз. Аммо замон, вақт, ҳаёт бошидан сув ўгириб ичсанг арзийдиган халқни, ўзбекни яна бир синовдан ўтказди. Эҳтиётсизлик, лоқайдлик — қабоҳатга яқинлигини эслатди.

Ўзбекистон миллий ахборот агентлиги мухбири саволларига жавоб берган муҳтарам Президентимиз ҳам юрт тинчлигини, кўнгиллар хотиржамлигини таъминлашда бош масала огоҳлик эканлигини аниқ режалар, кўрсатмалар асосида белгилаб бердилар. У кишининг ушбу жавобларидан сўнг кўнглим ийиб кетди. Эртанги кунга бўлган умидим, ишончим янада мустаҳкамланди.

Демак, халқ сифатида, мустақил мамлакат фуқаролари сифатида ҳеч қачон хотиржамликка берилмоғимиз мумкин эмас. Ҳушёр турган киши ҳеч қачон ютқазмаслигини февраль воқеаларидан сўнг янада теранроқ ҳис эта бошладик.

Нормурод МУСОМОВ.

МАВСУМ СУСТКАШЛИКНИ ХУШЛАМАЙДИ

Кеча мамлакатимизда 12806 гектар майдонда ўрим ишлари олиб борилди. Бунда жами 1350 та техника қатнашиб, ҳар бир комбайн атиги 9,5 гектардан майдонда мавсум ишларини бажарди.

Хўш, ўримни бундан-да, жадаллатиш мумкинмиди, деган ҳақли саво туғилади. Албатта, фақат зўр иштиёқ ва масъулият билан ишга ёндошилса!... Унда долзарб ишнинг сусайиш сабаби нимада? Яхшиси, мана бу рақамларга эътибор қаратайлик. Жиззахда 636 та комбайндан 421 таси, Самарқандда 850 тадан 171 таси, Тошкент вилоятида 557 та комбайндан 156 таси ишлатилди, холос.

Масъулият

Андижон, Хоразм, Фарғона ва Бухоро вилоятларида ўрим мавсуми якунланай деб қолди. Миришкорлар давлатга ғалла сотиш режасини бундан бир неча кун илгари уддалашган бўлсалар-да, бироқ меҳнат унумини сусайтиргани йўқ. Ғалланинг сўнгги мисқолигача ўриб-янчиб олиниб, хирмонларга топширилаяпти. Ана шу вилоятларда умумий майдоннинг 97—98 фоизи сифатли ўриб олинди.

Техника кучидан унумли фойдаланолмаётган вилоятларда эса 64—79 фоиз майдон ўрилган, холос. Ваҳоланки, бу вилоятларда ҳам мавсум бошланиши олдидан ўтган йиғилишларда ғаллани қисқа муддатларда сифатли янчиб оламиз, техникаларимиз юз фоиз бунга тайёр, деган сўзлар жаранглаганлиги унутилгани йўқ.

Долзарб мавсум сусткашликни хушламайди. Жорий йилда ғалладан бўшаган 354 минг гектарда чорва учун озуқабоп ва такрорий экинлар экилиши режалаштирилган. Ўримнинг чўзилиб кетаётганлиги, жойлардаги вилоят «Агромашсервис» ҳиссадорлик жамиятларидаги мутасаддиларнинг техника таъминотида масъулиятсизлик билан ёндошаётганликлари оқибатида шу кунгача 123600 гектар майдонда такрорий экинлар экилди, холос. Вақт кутиб турмайди.

«Қишлоқ ҳаёти»да босилгач...

АЙБДОРЛАР ИШДАН БЎШАТИЛДИ

«Қишлоқ ҳаёти» газетасининг 1999 йил 2 июль сонида берилган «Солиқчининг тишидан, сотувчининг иши ўткирми?» сарлавҳали мақолада Иштихон туманидаги баъзи бир дўконларда, бозорларда савдо-сотиқ интизоми бузилаётганлиги хусусида аччиқ-аччиқ гаплар айтилган эди. Яқинда танқид юзасидан таҳририятга жавоб хати келди. Самарқанд вилояти «Матлуботсавдо» акционерлик компанияси бошқаруви раиси Қ. Нуриддинов томонидан имзоланган ушбу хатда таъкидланишича, 1999 йилнинг 3 июлида барча туманлар матлубот кооперацияси ташкилотларининг раҳбарлари иштирокидаги йиғилишда мавжуд камчиликлар муҳокама қилинган. Нарх-наво устидан етарлича назорат ўрнатмаганлиги учун Иштихон тумани «Азамат» акционерлик жамияти раиси Б. Узоқов, бош маркетолог Н. Кўбаев ҳамда бош ҳисобчи И. Санақуловлар эгаллаб турган лавозимларидан озод этилган. Катта-қангли қишлоғидаги 8-сон дўкон мудири Исмат Санақулов ишдан бўшатилган.

Иштихон туманидаги очиқ турдаги акционерлик жамияти бошқаруви раиси А. Бўлишев ва савдо бўлими мудири О. Қурбоновларга бир ойлик иш ҳақларининг 20 фоизи миқдорида жарима солинган.

Вазирлар Маҳкамаси 604-сон қарорининг бажарилиши, нарх-наво интизомини мустаҳкамлаш борасида компания бошқаруви томонидан кунлик назорат ўрнатилган.

ЧОРА КЎРИЛАДИ

Таҳририятимизга Самарқанд вилояти ҳокимининг ўринбосари А. Маматовдан ҳам жавоб хати келди. Унда «Қишлоқ ҳаёти»нинг 1999 йил 22 июнь кунги 44-сонида босилган «Мактаб ёнидаги «антиқа» шифохона» танқидий мақоласи юзасидан кўрилган чора-тадбирлар баён этилган.

Оқдарё тумани Мойқувоқ қишлоғидаги 50 ўринли юқумли касалликлар шифохонаси ҳақиқатдан ҳам мактаб биносининг олдида жойлашганлиги ва унинг ўқувчилар саломатлигига таъсир қилиши мумкинлиги тасдиқланган. Ушбу муаммо вилоят ва Оқдарё тумани ҳокимликлари томонидан атрофлича муҳокама қилинди.

Йил охиригача шифохона 3 қаватли замонавий бинога кўчирилиши лозим деб топилди.

МАҒЗИДА ТЎҚЛИК, ФАРОВОНЛИК БОР

Бугун Фарғона ғаллазорларининг мавжи бошқача. Бир томонда ўрим комбайнлари дақиқа тиним билмай ризқ-рўзимизни йиғиштириб олаётир. «Кейс» комбайнлари ғаллакор хизматида. Бир томонда эса ғалла юклаган трактор ва автомашиналар пешма-пеш дон омборларига жўнатилмоқда. Ғалладан бўшаган ер майдонлари фурсат ғаниматида шудгорланиб, ўрнига иккинчи экин экишга тайёрланмоқда.

Ғалла ҳосилини қайта ишлаш аҳолини ун маҳсулотлари билан таъминлашда дон маҳсулотлари корхоналари муҳим ўрин тутади. Шу маънода «Боғдоддонмаҳсулотлари» ҳиссадорлик жамиятида кейинги йилларда хайрли ишлар амалга оширилаётир.

Шу ҳақда жамият раиси Муҳаммаджон Усмонов қуйидагиларни ҳикоя қилади:

Замон-изланганники

— Корхонамиз мустақилликнинг дастлабки йилларида ишга тушганди. Ўша пайтда 370 нафар ишчи фаолият кўрсатган бўлса, бугунга келиб бу рақам бир ярим бараварга кўпайди. Корхонада Боғдод, Бувайда, Риштон ва Сўх туманларидан ғалла қабул қилиниб қайта ишланади. Бир кунда 250 тонна буғдойни ун қилиш қувватига эгамиз. Элеваторларда эса ўттиз олти минг тонна ғалла сақлаш имконияти бор. Бу ерда буғдойдан олий, биринчи, иккинчи навли ун тайёрланади.

Ўтган йили 51 минг 280 тонна маҳсулот қайта ишланди. Ун ишлаб чиқариш режаси бир юз беш ярим фоизга уддаланди. Маҳсулот ишлаб чиқариш 151,7 миллион сўмга ортди. Қўшимча тармоқлардан 23,4 миллион сўмлик даромад олинади. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш йиллик режаси 104,4 фоизга уддаланди.

Ҳар бир ишловчининг ўртача меҳнат унумдорлиги кўрсаткичи республика миқёсида энг юқори даражада бўлганидан қувончимиз чексиз. Меҳнат унумдорлигининг ортиши, маҳсулот ишлаб чиқаришнинг кўпайиши, харажатлар кескин камайтирилиши эвазига ўтган йили ҳиссадорлар 92 миллион 809 минг сўм фойда олдилар. Рентабеллик даражаси саккиз ярим фоизга етди. Аммо бу чегара эмас. Бу йил рентабелликни ўн тўрт фоизга етказишни режалаштирдик.

(Давоми 2-бетда)

Таҳлил

Бундан икки йил муқаддам Шовот тумани мамлакатимизда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш режасини бажарган эди. Ўша йили тумандаги «Хоразм» ширкат хўжалиги давлатга пахта сотиш топшириғини нафақат вилоятда, балки республикада биринчилардан бўлиб уддалаганди. Об-ҳаво пахтачилик учун мураккаб келган ўтган йили фақат мазкур хўжалик туманда топшириқни бажарди, холос.

ЧАРАҚЛАГАН «ЮЛДУЗ»

ёки бир нав атрофида мулоҳазалар

Жамоа ўн йилдан бери қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларида режаларни мунтазам равишда ошириб бажариб келмоқда.

Хўш, муваффақият омиллари нимада? Ютуқлар нималар ҳисобига қўлга киритилмоқда, деган савол туғилади. Мазкур масалалар билан қизиқиб биз яқинда хўжаликда бўлдик.

Шовот тумани марказидан чиқиб тўғри юрсангиз Туркманистон Республикасидан олдин хўжалик ҳудуди бошланади. Жамоа

(Давоми 2-бетда)

ҚИШЛОҚЛАРИМИЗДА УЛКАН ЎЗГАРИШЛАР

БУ МУСТАҚИЛЛИК ШАРОФАТИДИР!

ИСТИҚЛОЛ ВА ИСТИҚБОЛ

Баъзан шундай саволга дуч келиб қоламиз: «Шаҳар яхшими ёки қишлоқ?». Бунга турлича жавоб бериш мумкин. Табиийки, сершовқин шаҳарда диққинафас бўлган шаҳарлик сўлим, осойишта қишлоқ табиатига интилса, қишлоқда истиқомат қилувчи танишларимиз эса ўзининг жўн турмуш тарзидан қониқмай, гавжум шаҳарни орзу қилишини яширмайди.

Шаҳар билан қишлоқ ўртасида тафовут ҳам кам эмас, албатта. Бироқ, назаримда, ҳозир одамлар кўпроқ қишлоқ ҳаётини афзал кўришаётир. Тақдирини ер, деҳқончилик билан боғлаб, фаровон яшашга интилмоқда. Бу билан мен шаҳар ҳаётини камситмоқчи эмасман. Аксинча, мамлакатимиз аҳолисининг етмиш фоизи яшайдиган қишлоқда амалга оширилаётган ислоҳотлар аста-секин самара бера бошлаганини таъкидламоқчиман, холос.

Яқинда ўрта ёшлардаги ҳамкасбларимдан бири ўз режалари ҳақида гапираркан, шундай деб қолди: «қишлоқдаги уйимга қайтмоқчиман. Шахсий хўжалигимни тиклаб, мол-ҳол қиламан, хўжаликдан ер олиб экин экаман»... Дарҳақиқат, қишлоқда яшасанг сут-қатиқ, мева-чева бемалол. Ортиқчасини бозорга чиқарсанг, бир дунё пул. Деҳқончиликда озгина тиришсанг, даромаднинг тагида қоласан. Бу

(Давоми 3-бетда)

Долзарб мавзу

Хўш, ҳозир мамлакатимизда ҳосилга хавф туғдирувчи турли хил ҳашаротлар қай даражада тарқалган? Уларга қарши курашиш ишлари қандай олиб борилмоқда? Тўғрисини айтадиган бўлсак, ўтган йили кишнинг бирмунча илиқ келиши, бу йил баҳорнинг серёғин бўлиши кўсак қурти, чигиртка, ўргимчаккана каби ҳашаротларнинг кўпайишига сабаб бўлди.

ТУХУМИГА ҚИРОН КЕЛСИН

Зараркунандаларга қарши беаёв курашайлик

Бу, айниқса, ҳосили пишиб етилаётган ғалла майдонларида сезилди. Натижада баъзи туман ва хўжаликларда мўлжалдаги дон олинмади. Жорий йилда республикамизда бир миллион 310 минг гектар ерда ғалла етиштирилди. Мутахассисларнинг эътирофи этишича, уларнинг 216,5 минг гектари касалликка чалинганлиги аниқланди. Масалан, бундай миқдор Сурхондарё вилоятида 41,3 минг гектарни, Сирдарёда 23,1 минг, Фарғонада 11,3 минг,

(Давоми 3-бетда)

«ЎРОҚДА ЙЎҚ, МАШОҚДА ЙЎҚ...»

Қинғир ишнинг қийиғи

Ғалла мустақиллигига эришиш — мамлакатимизнинг иқтисодий тараққиётини белгилаб берувчи муҳим омиллардан. Шу боисдан ҳам етиштирилган ҳосилни нес-нобуд қилмай ўз вақтида йиғиштириб олиш ғаллакорларимизнинг ягона мақсадидир.

Афсуски, айрим нафс бандалари ғалла майдонларидан дон ўғирлаш, талон-тарож қилишни канда қилмаяптилар. Ички ишлар идорлари ходимларининг саъйи ҳаракатлари туфайли мавсум бошидан буён 405 марта ғаллани талон-тарож қилиш, 357 та майда ташмачилик ҳоллари аниқланди. 45 нафар шахсга нисбатан 30 та жиноий иш қўзғатилди. 375 киши маъмурий жавобгарликка тортилди.

Қашқадарё вилояти ички ишлар бошқармаси навбатчилик қисмига Ғузор туманидаги «Навбаҳор» жамоа ширкат хўжалигида ғалла ўғирлиги юз берганлиги ҳақида хабар тушди. Эл ризқига чанг солиб, халқ насибасига кўз олайтирувчи шахслар ҳайдовчи Ўткир Абдураҳмонов хирмон мудири Абдулла Ҳаитов билан жиноий тил бириктириб 4 тонна буғдойни «Навбаҳор» жамоа хўжалиги хирмонжойидан ўзи бошқарувида бўлган ЗИЛ 130 русумли юк машинасига юклаб хуфтонда жуфтакни ростлайди. Билса ҳазил, билмаса чин қабилида иш тутиб худди ғаллани махсус белгиланган жойга олиб бораётгандек йўл тутишадию, ярим йўлда уни чапга — Ғузор шаҳридаги Гулшан кўчасида яшовчи Аҳмад Менгliқуловнинг уйига элтади.

Ғузор тумани ички ишлар бўлими томонидан ушбу ўғирлик жиноятини очишда Абдулла Ҳаитов ўзини билмаганга солиб гўл одамдек, анойилик қилмоқчи бўлди. Бироқ,

(Давоми 2-бетда)

КЕЛГУСИ СОНДА:

Истиқлол ва истиқбол
Ғолибликнинг ўзбекона шажараси
«Узоқнинг буғдойи яхшими...?»

МАҒЗИДА ТЎҚЛИК, ФАРОВОНЛИК БОР

(Давоми. Боши 1-бетда)

Жорий йилнинг беш ойида эришилган натижаларни таҳлил қилсак, талайгина ютуқларга эришганимиз аён бўлади. Дон қайта ишлаш режаси ортиғи билан уддаланди. Харидорларнинг талаб-эҳтиёжларидан келиб чиқиб унни қадоқланган ҳолда ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Ишчиларнинг меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу даврига нисбатан етти фоизга ортди. Беш ойда 49 миллион 538 минг сўм фойда олинди. Бу, албатта, ҳиссадорларнинг манфаатдорлигини кескин оширади.

Корхона ишга тушганда буғдойдан ун олиш меъёри 74—75 фоизни ташкил этарди. Бугун эса бу кўрсаткич етмиш саккиз фоизга етди. Тегирмонга буғдойни яхши тайёрлаш, ишлаб чиқариш технологиясига қатъий риоя қилиш эвазига шундай натижага эришдик.

Кейинги йилларда корхонада кепак ишлаб чиқаришга алоҳида эътибор берилмоқда. Донадор кепак ишлаб чиқариш технологияси жорий қилинган. Авваллари кепакни омборда сақлаш, юклаш, ортиш, ташиш жуда ноқулай эди. Битта прицепга 2,5 тонна кепак сиғади. Донадор ҳолдаги кепакдан эса бир прицепга беш тонна сиғади. Кепак ҳолида битта вагонга 32 тонна сиғса, донадор ҳолатда 64 тонна жойланмоқда. Транспорт харажатлари икки баравarga камайтирилди, ортиқча исрофгарчиликларнинг олди олинди. Бу тадбир корхонамиз билан ҳамкорлик қилаётган хўжаликларни ортиқча харажатдан сақлаб қолди. Шу усулда беш ойда 882 тонна кепак ишлаб чиқарилди.

Швейцариянинг «Бюллер» фирмаси лицензияси асосида қурилган ускуналардан фойдаланмоқдамиз. Технологик жараёнлар замонавий-автоматлаштирилган. Ишлаб чиқариш жараёни туну кун узлуксиз давом этади. Тунги сменада ишловчилар учун автобуслар ажратилган. 160 ўринли ошхонада ишчилар арзон нархларда овқатланиш имкониятига эга. Чойхона ишчилар хизматида. Нонвойхонада ҳар куни иссиқ нон ёпилади.

Ишнинг кўзини билганга ёрдамчи хўжалик кони фойда. Хўжаликда деҳқончилик, чорвачилик ва асаларичилик билан шуғулланилмоқда. 84 бош қорамол парваришланаётир. Ўтган йили 22 минг 413 литр сут 233 килограмм қаймоқ ишлаб чиқарилди. Ишчиларга бепул сут, қатиқ берилиб борилмоқда.

Емнинг озуқадорлигини ва тўйимлилигини ошириш мақсадида ўт уни ишлаб чиқариш цехи ишга туширилди. 350 тонна ўт уни ишланиб, омухта ем ишлаб чиқарувчи корхоналарга сотилди. Бу янгилик натижасида корхона 4 миллион сўмликдан ортиқ фойда олди.

Акциядорлик жамияти таъминот бўлимида кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Боғдод, Бувайда, Риштон туманлари аҳолисига 31,5 миллион сўмлик саноат, озиқ-овқат маҳсулотлари савдо хизмати кўрсатилди. Таъминот бўлимига қарашли бешта савдо шохобчасида корхонада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар билан бир қаторда, турли вилоятлардан келтирилган харидоргир халқ истеъмоли моллари сотилмоқда.

Беш ойда 18,2 тонна макарон ишлаб чиқарилиб, истеъмолчиларга етказиб берилди. Ундан ташқари тикувчилик цехида ишчилар учун махсус кийим-бошлар ва халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарилмоқда. Кичик нон цехларимизда шу кунгача 63 тоннадан ортиқроқ маҳсулот тайёрланиб сотилди. Қоп таъмирлаш, оҳак цехларидан ҳам юз минглаб сўм даромад қилинмоқда. Ишчилар дивидентларини тўлиқ олдилар. Маошлар ўз вақтида берилмоқда.

Бугунги кунда Боғдод унини хуш кўрувчилар кўпайгани бизни хурсанд этяпти.

Бу йил аёллар йили деб эълон қилингани жамоамиздаги хотин-қизларни беҳад хушнуд этди. Ўн тўрт нафар кўп болали ва ночор аёлларга доимий ғамхўрлик қилиняпти. Йигирма тўрт нафар аёлларга бепул озиқ-овқат маҳсулотлари ва моддий ёрдам, беш аёлга дам олиш масканига бепул йўлланма берилди.

Аёлларга фарзанд кўриш олдидан бериладиган таътил икки ойга узайтирилди. Ҳафталик иш соати бир соатга қисқартирилди, 12 ёшгача болалари бор аёлларнинг меҳнат таътилига уч кун қўшиб берилмоқда. Халқаро хотин-қизлар байрамида корхонамиздаги 114 нафар аёлларнинг ҳаммасига бир кийимдан қимматбаҳо материал совға қилинди.

Икки ёшгача бола тарбиясида бўлган аёлларга энг кам иш ҳақининг 30 фоизи, уч ёшгача бола тарбиясида бўлганларга энг кам иш ҳақининг 100 фоиз миқдорида қўшимча нафақа берилмоқда.

Ишчилар дам олишлари учун оромгоҳ ташкил этилган. У ерда соғломлаштириш тадбирлари амалга оширилади. Юз ўринли «Ором» санаторийси одамларга хизмат кўрсатмоқда. Оромгоҳ ҳудудида шифобахш минерал сув чиқиб турибди. Ошқозон, ичак ва бўғин касалликларини даволаш хусусиятига эга бўлган бу сувдан оқилона фойдаланаяпмиз.

Корхонада мулк шаклининг ўзгарганлиги одамларда меҳнатга, жиҳозларга, мол-мулкка бўлган муносабатни тамомила ўзгартириб юборди. Ҳар бир ишчи ускуналарни авайлашга, ўзимники деб муносабатда бўлиб, яхшироқ ишлашга ҳаракат қилмоқда. У тузукроқ ишласа, кўпроқ даромад олишга кўзи етди.

Айни кунларда корхонада иш авжи паллада. Куни кеча хўжаликлардан 1950 тонна сифатли ғалла қабул қилиб олинди. Қабул кечаю кундуз давом этмоқда. Фарғонада бу йил ғалла йиғим терими мавсуми қисқа бўлиши кутилмоқда. Йигирма икки иш кунида ғалла ўрими якунланиши режалаштирилган. Бугун ҳамма ғаллакорга мададкор.

Барча саъй-ҳаракатларимизни Республика Вазирлар Маҳкамасининг «1999 йилги бошоқли дон экинлари ҳосилини йиғиштириб олишни уюшқоқлик билан ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори талабларини сўзсиз бажаришга қаратганмиз.

Президентимиз Ислом Каримовнинг Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятлари бўйлаб қилган сафарларини телевидение орқали мириқиб кузатдик. Йўлбошчимиз ғаллачиликни ривожлантириш, уруғ танлаш борасида қимматли маслаҳатлар бердилар. Ишлаб чиқаришни ривожлантириш йўл-йўриқларини кўрсатдилар.

Аминмизки, иқтисодий ислоҳотлар халқ фаровонлиги йўлида хизмат қилаверади. Биздан чет элликлар ғалла сўрайдиган фурсатлар жуда яқин қолди. Ниятимиз пок: Юртимиз тинч, осмонимиз мусаффо бўлиб, дастурхонларимиз нозу-неъматларга тўлиб-тошаверсин. Ғалла хирмонлари бундан-да юксакларга бўй чўзаверсин.

«Қишлоқ ҳаёти» мухбири Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ ёзиб олди.

ДОНИ МЎЛНИНГ НОНИ МЎЛ

Темир йўл ёқасидаги ҳашаматли дарвозадан кириб келаётган машиналар ҳаракати бир зум тинмайди. Ичкарида Сирдарё тумани далаларидан ташиб келтирилган дон пешма-пеш қабул қилиб олиняпти. Ниҳоят, тушлик вақти бўлганда ишчи-хизматчилар бироз дам олишга ўтиришди. Фурсатдан фойдаланиб бир пиёла чой устида «Шуҳрат» ҳиссадорлик жамияти раисининг ўринбосари Иброҳим Тўйчиев билан суҳбатлашдик.

- Кўриб турибсиз, ишимиз қизигандан қизияпти, - деди у. - Ҳар дақиқа ғанимат, дон келтирган машиналар бирон дақиқа туриб қолмасин, деймиз. Ҳосилни қанча тез қабул қилиб олсак ўзимизга ҳам, бошқаларга ҳам шунча яхши. Биринчидан, бунда ҳосил нобудгарчилигига йўл қўйилмайди. Иккинчидан, ҳосилни ташишга кетадиган харажат бизнинг жамоамизда, Сирдарё шаҳридаги 2513-автокорхона билан шартнома тузганмиз. Ҳар куни 40 та машина ишлаяпти. Мавсум чўзилса, харажатлар ҳам кўпаяверади. Ундан ташқари хўжаликдан машина ва тракторлар ҳам жалб этилган. Ишда узилишлар бўлмасин деб бу йил темирйўл хизмати учун ҳам олдиндан пул ўтказдик.

Дала, бункер, омбор

— Қанча дон қабул қилиш мўлжалланяпти?

— Туман хўжаликларидан 19276 тонна донни қабул қилишга шартномамиз бор. Бунга корхона қуввати, имконият етарли. мавсум бошланишидан анча олдинроқ мослама ва транспортёрлар, омборлар таъмирланди. Мита ва бошқа зараркунандаларга қарши кураш чоралари кўрилди. Омбор ҳамда бошқа хоналар дориланди. Шунингдек, вилоят далаларида етиштирилган шолини қабул қилиб қайта ишлаймиз. Бу йилги режамиз 126000 тонна гуручни истеъмолчиларга етказиб бериш.

Жамоада неча киши меҳнат қилади? Уларга яратилган шароит, меҳнатда ўрнак бўлаётганлар ҳақида гапириб берсангиз.

— Жамоамиз аъзолари сони 180 нафар. Улар махсус кийим-бош билан таъминланган. Мавсум давомида бепул овқат берилади, ўртача ойлик олти ярим минг. Ундан ташқари дивидент тўланяпти. Ёрдамчи хўжалигимизда қорамол, чўчқа боқиляпти. Чангда ишловчилар текинга сут, қатиқ олишади. Олий нав макарон чиқарадиган, қандолат цехлари, иккита новвойхона ишлаб турибди. Гуруч оқлаш цехидан С. Алиев, К. Пардаев, О. Жўраев, Д. Худойқулов, макарон цехидан З. Азимқулова, А. Одилов, Х. Урдушова, кичик новвойхонадан А. Абдураҳмонов, Р. Азизов, Ф. Раҳмонов, Н. Эрбаччаевалар сидқидил меҳнатлари билан кўпчиликка ўрнак бўлишмоқда. Шундайларнинг фидойилиги туфайли режалар ортиғи билан адо этиляпти.

— Дарвоқе, режалар хусусида ҳам тўхталсак. Одатда рақам ва кўрсаткичлар корхонада ишлар қандай кетаётганини кўрсатувчи кўзгудир. «Шуҳрат» ҳиссадорлик жамиятида иқтисодий ўсиш қандай?

— Таққослаш учун бир мисол келтираман. Амалдаги йилнинг дастлабки уч ойида 179.363 минг сўмлик халқ истеъмоли маҳсулотлари ишлаб чиқарилди. Бу 1998 йилнинг шу даврига солиштирилганда ўсиш 189 фоизга таъминланди, дегани. Жумладан, макарон ишлаб чиқариш 124 фоизга, гуруч 212 фоизга ошган. 40 тонна нон ва нон маҳсулотлари тайёрланди. Шу даврда олинган соф фойда 4.572 минг сўмга етди. Корхона устав фонди 16 миллион 500 минг сўм белгиланди. Унинг йигирма беш фоизи давлат улуши, йигирма олти фоизи жамоа улуши, йигирма тўрт фоизи эркин савдога тегишли. Рақамлардан кўриниб турибдики, соф фойдадан келадиган дивидент бундан буён яна ҳам салмоқли бўлади. Омбор донга тўлса, даромад ҳам ортаверади. Ғалла мавсуми якунлангач, шоли ортилган карвонлар кела бошлайди, ишимиз қизигандан қизийверади,. Донинг мўл бўлса — қўшиқнинг ўзи қуйилиб келаверади, дейдилар. Касбимиз шарафли, ҳам масъулиятли. Деҳқон меҳнатини юзага чиқараётганингдан суюнмай бўладими? Мисқоллаб тўпланган ботмон-ботмон ҳосилни қайта ишлаб эл-юрт рўзғорини бут қилишда ҳиссанг қўшилишидан оладиган савобга нима етсин!

Суҳбатдош Равшан БОБОМУҲАММЕДОВ.

ЎЗИМИЗ БИЛГАН ОШҚОВОҚ

ИНСОН СОҒЛИҒИНИ МУСТАҲКАМЛАБ ХЎЖАЛИККА ҚЎШИМЧА ДАРОМАД КЕЛТИРАДИ

Иқтисодий ислоҳотлар изчил жорий этилаётган хўжаликларда деҳқонларда мулкка эгалик туйғуси кучайиб, ҳар қарич ерни асраб авайлаш одат тусига кирмоқда. Бу Тўрақўрғон туманидаги И. Набиев номли жамоа хўжалигида бўш ерлардан фойдаланиш борасида яхши бир тажрибани вужудга келтирди.

— Тупроғимиз аслида олтиндан аъло, — дейди хўжалик раиси ўринбосари А. Кимёназаров. — Ерни исроф қилиш, умрини бекор ўтказишни аждодларимиз гуноҳи азим деб билишган. Афсуски, боқимандалик кайфияти ҳукм сурган яқин ўтмиш йилларида ушбу қад-

Изланиш

рият буткул унутилаётган эди. Бизда ҳам ариқ четлари, тут дарахтлари ости, канал бўйларида қанча-қанча ерлар увол бўлиб ётарди. Кейинги йилларда бунга чек қўйилди. Экин майдонларининг четлари ҳам ризқу-рўз манбаига айланмоқда.

Хўжаликда юқоридаги каби чекка ерларда ошқовоқ етиштириш маъқул деб топилди. Чунки бу экин кўп меҳнат талаб этмайди. Қолаверса уни пайҳонгарчиликдан сақлаш осон. Шифобахш неъматни кўплаб етиштириш мақсадида 11 мингта уяда уруғи бехато ундириб олинди. Ҳар икки-уч метр оралиқда жойлашган, махсус кавланиб, маҳаллий ўғит аралаш тупроқ билан тўлдирилган уяларда бўй чўзган ошқовоқ туплари баравж ривожланмоқда.

Шу экиндан бу йил 250 тонна маҳсулот йиғиштириб олиш мўлжалланмоқда. Бу хўжаликка ҳозирги бозор нархларида ҳисоблаганда 2 миллион сўмдан зиёд қўшимча даромад келтириши мумкин. Энг муҳими, ошқовоқ инсон учун ниҳоятда фойдали, минг бир дардга даво ҳисобланади. Иштиёқ бўлса имконият топилади, деганларидек, бундай бўш ётган ерлардан оқилона фойдаланиш мўмайгина даромад манбаидир.

Ё. ДАРМОНОВ.

ЧАРАҚЛАГАН «ЮЛДУЗ»

(Давоми. Боши 1-бетда)

Тошҳовуз вилояти билан туташиб кетган. Бу ерда ер ости сувларининг заминга бирмунча яқин жойлашганлиги деҳқончилик қилиш учун қийинчилик туғдиради. Лекин шундай бўлсада, деҳқонлар иш юритишда истиқболли усулларни қўллаётганлиги, иқлимга мос навлар танланаётганлиги боис ҳар йили мўл ҳосил етиштирилмоқда.

Хўжалик раҳбари Пўлат Исмоилов билан дала айландик. 690 гектар ерда парваришланаётган ғўзаларнинг ривожи яхши. Ниҳоллар бир текис бўлиб барқ уриб ўсмоқда. Картанинг четидан қараган кишининг ғўзаларни кўриб ҳаваси келади. Деярли хўжалик ҳудудининг барча қисмини айландик. Далаларда бирорта бегона ўт кўринмайди.

Сафарбой Бобоев бошлиқ бригадирнинг даласидамиз. 76 гектар ерга чигит экилган. Жамоа бошлиғини далада учратдик. У киши билан суҳбатимиз ютуқлар омиллари тўғрисида бўлди.

— Юқори ҳосил олишнинг асосий сабаби шароитга мос, эртапишар, серҳосил навни танлай билишда, — дейди Сафарбой Бобоев. — Мен буни кўп йиллик иш тажрибамдан яхши биламан. Шу боис унга қатъий амал қиламан. Бундан бир неча йил аввал қўшни «Дўстлик» хўжалигидан «Юлдуз» олиб келиб тажриба сифатида экиб кўрдик. У бизга ниҳоятда маъқул келди. Йилдан-йилга мазкур нав экилаётган майдонларни кенгайтириб бордиқ. Жорий йилда эса 100 фоиз ерда «Юлдуз» парваришланаяпти.

Хўжаликда ҳам мазкур навга қизиқиш аста-секин ошиб борди. Дастлаб у бир бригадада синаб кўрилган бўлса, кейинчалик тажриба иккита, учта бригадани қамраб олди. Пахтакорлар навга қизиқиш билан қараб, уни ўзларига мос эканлигини билишди.

Хоразмда республикамизнинг бошқа вилоятларига қараганда баҳор бироз кеч киради. Куз эса бирмунча эрта тушади. Шу боис деҳқондан эртапишар, серҳосил навларни экишни ҳаётнинг ўзи тақозо қилади. Хўжаликнинг тажрибали деҳқонлари, мутахассислари маслаҳатлашиб, «Юлдуз» навини танлашди.

Ширкат хўжалигининг далаларида бу йил 95 фоиз майдонда «Юлдуз» парвариш қилиняпти. Биз одамлар орасида бўлиб, улар билан навнинг афзалликлари тўғрисида суҳбатлашдик. Улар «Юлдуз»нинг эртапишарлиги, серҳосиллиги, толасининг кўп чиқиши, қўл теримига ҳам, машина теримига ҳам мослигини таъкидлашди.

Хўжаликнинг «Юлдуз» навини экиб келинаётган уч йиллик даврини таҳлил қиладиган бўлсак, кўрсаткичлар яхшиланиб бораётганлигини кўриш мумкин. 1997 йилда ҳар гектар ердан олинган пахта ҳосили 42,1 центнерни, пахтачилик учун қийин келган ўтган йили эса 31,7 центнерни ташкил қилди. Табиийки, олинаётган соф даромад миқдори ҳам ошиб борди.

Биз илгари тумандаги «Дўстлик» жамоа хўжалигига йигирма беш йил раҳбарлик қилган, меҳнат фахрийси Кўчқорбой ака Куронбоев билан шу тўғрида суҳбатлашдик.

— Хўжаликда «Юлдуз» навини экиб ҳосил олинганлигига ўн йилга яқинлашиб қолди, — дейди Кўчқорбой ака. — 1990 йили мазкур навни олиб келиб синаб кўрдик. Кейин экилаётган майдонларни кенгайтириб бордик. Нав бизга жуда маъқул келди. Унинг бошқа навларга қараганда афзаллик томонлари кўп. Масалан, биринчиси эртапишар. Бу бизнинг шароит учун ниҳоятда қимматлидир. Кейин пишиб етилган пахтаси лўппи бўлиб очилиб, тўкилиб кетмайди. Ҳосилни икки теримда йиғиштириб олса бўлади. Тола чиқиши ҳам юқори.

Туман пахтакорлари ҳам кейинги йилларда «Юлдуз»га катта эътибор беришмоқда. Уч йилдирки, мазкур нав экилаётган майдонлар кенгайиб бораяпти. Масалан, у 1997 йилда 1000 гектар ерда парвариш қилинган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич 1690 гектарни ташкил қилди. Жорий йилда эса шовотлик деҳқонлар деярли барча майдонларга «Юлдуз» навини экишди. Мавжуд чигит экилган 11420 гектар ернинг 780 гектарида бошқа нав, яъни «С-6530» парвариш қилиняпти, холос.

Кейинги йилларда мамлакатимиз пахта уруғчилигида катта ўзгаришлар рўё беряпти. Бу масалага республикамиз Президенти, ҳукумати алоҳида эътибор бериб, ғамхўрлик қилиб келмоқда. Давлатимиз раҳбари охирги пайтда навлар таркиби бузилиб кетганлигини, туманларда жуда кўп нав экишга йўл қўймасликни, эртапишар, серҳосил, маҳаллий шароитга мос, кўп тола чиқадиган ва толаси жаҳон талабларига жавоб берадиган навлар яратиш зарурлигини таъкидладилар. Вазирлар Маҳкамасининг ўтган йили қабул қилган «1992—2000 йилларда пахта навларини янгилаш ва жойлаштириш дастури тўғрисида»ги қарори ҳам масаланинг муҳимлигидан далолат беради. Мазкур ҳужжатда ҳозир оммавий равишда экилаётган ғўза навлари шу куннинг талабига тўла жавоб бермаслиги, мавжуд навлар ичидан эртапишар, серҳосил навларни кўпроқ майдонларга жойлаштириш, янги навлар яратиш, иложи бўлса, бу борада чет мамлакатларнинг тажрибасидан фойдаланиш тўғрисида гап боради. Ҳозир бу борада амалий ишлар бошлаб юборилди. Масалан, Исроил давлатининг «Гедера-5», «Гедера-10» навлари Тошкент, Сирдарё, Жиззах вилоятлари ва пахтачилик илмий-тадқиқот институтининг вилоятлардаги тажриба хўжаликлари ҳамда нав синаш участкаларида синаб кўрилаяпти.

Шовотлик пахтакорлар тажрибасидан шу нарса маълум бўлмоқдаки, «Юлдуз» ўзининг эртапишарлиги, серҳосиллиги, толасининг кўп чиқиши билан шу куннинг талабига тўла жавоб беради. Ушбу нав айни пайтда республиканинг турли вилоятларида экиб келинмоқда. Назаримизда мазкур навни янада кўпроқ майдонларда парвариш қилиш мақсадга мувофиқдир.

Ҳосил КАРИМОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

«КЕЙС» ЖИЛОВКОРИ ТИЛАВХОН МОЙЛИБЕКОВ

Мирзачўл туманидаги «Ғалаба» ширкатлар уюшмасида ғалла ўрим-йиғими қизғин бормоқда. Миришкорлар давлатга 1840 тонна сара дон сотиб, режани ортиғи билан уддаладилар. Ҳосилдорлик ҳам чакки эмас, гектарига 31 центнердан тўғри келаяпти.

СУРАТЛАРДА: 1. Тадбиркор механизатор Тилавхон Мойлибеков мавсумда 1500 тоннадан зиёд хирмон уйиб, ҳамкасблари орасида пешқадамлик қилмоқда. 2. «Кейс» комбайнида ғалла ўриб олинмоқда.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

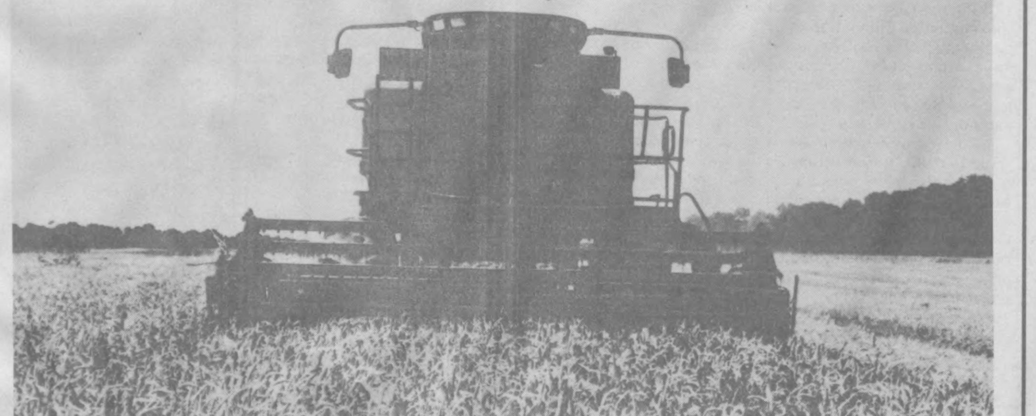

1999 йил — Аёллар йили

МЕҲРИ ДАРЁ

Озода опа Шукуровани нафақат Тошкент вилоятида, шу билан баробар республикамизда ҳам кўпчилик яхши танийди, эъзозлайди. Бу — бежиз эмас, албатта. Озода опа, мана, ярим аср бўляптики, эл-юрт хизматида. У ТошДУнинг физика-математика бўлимини муваффақиятли тугатиб, ўзи униб-ўсган, камол топган 25-ўрта мактабда ўқитувчи бўлиб ишлай бошлади. Ўқувчиларни фанлар калити бўлмиш математика сирлари билан ошно этишга бор билим-савиясини сафарбар этди. Синфдан ташқари машғулотларни қизиқарли ўтказиш тадбирларини ишлаб чиқди. Педагогик ўқишларни уюштирди. Юқори синф қизлари билан тарбиявий ишлар олиб борди. «Қизлар клуби» ташкил этиб, одоб-ахлоқ, маънавий гўзаллик, қизларни оилавий ҳаётга тайёрлаш, жинсий тарбия каби мавзуларда суҳбатлар ўтказди.

Ўсмир қизлар билан олиб борган тарбиявий ишлари Қибрай тумани мактабларида оммалаштирилди. Математика фанини ўқитишда ҳамда қизлар тарбиясида эришган ютуқлари туфайли «Ўзбекистон халқ маорифи аълочиси» нишони билан тақдирланди. Мактаб директорлиги даврида таълим-тарбияни янада яхшилаш, моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, спорт, санъат ишларини кучайтиришга алоҳида аҳамият берди. 75 ўқувчини ўз бағрига олган хор тўгараги ташкил этилди. 320 ўринли янги шинам мактаб биноси қад кўтарди. «Мақомчилар дастаси»нинг довруғи республикамизга ёйилди. Бу даста, мана, ўн олти йилдирки, фаолият кўрсатади. Ҳар йили «Санъат байрами» кўрикларида мукофотли ўринларни эгаллаб келмоқда.

Озода опа фанда эришилаётган ютуқларни, янгиликларни мактаб ҳаётига тадбиқ этишни биринчи галдаги вазифаси, деб билди. Бундан йигирма беш йил аввал Қори Ниёзий номидаги республика педагогика фанлари илмий текшириш институти олимлари билан ҳамкорликда 6 ёшли болаларни таълимга тайёрлаш тажрибасинов ишлари олиб борилди. Бу янгилик республикамизда биринчи бор шу мактабда олиб борилди ва яхши самаралар берди. Бугунги кунга келиб, у республикамизнинг барча мактабларига жорий этилди. Озода опа олти ёшли болаларни таълимга тайёрлаш тажрибалари бўйича Андижон ва Жиззах шаҳарларида ўтказилган илмий-амалий анжуманларда маърузалар қилди. Мактаб педагогик жамоаси билан олимлар ҳамкорлиги ҳақида ўз мулоҳазаларини билдирди.

Озода опа Шукурова оила — мактаб ва маҳалла ҳамкорлигини таълим-тарбия муваффақиятининг бош гарови, деб билади. Қийин ўзлаштирувчи, давомати ёмон, тарбияси оғир ўқувчилар ҳамда оилалар билан маҳалла қўмитаси фаолларининг биргаликда тарбиявий ишлар олиб бориши изчил йўлга қўйилган. Мазкур ҳамкорлик ўзининг яхши самараларини бераётир.

Озода опа Салор маҳалла кенгашида мактаблар бўйича тузилган доимий гуруҳнинг раиси сифатида ўқув масканларида таълим-тарбияни яхши йўлга қўйишга самарали ҳиссасини қўшиб келмоқда. Оилавий можароларни бартараф этиш, ажралишларнинг олдини олиш, қайнона — келин муносабатлари, янгиликларни ҳаётга тадбиқ этиш борасидаги куйинчак фаолиятини айтмайсизми? Салор шаҳарчаси хотин-қизлар кенгашининг раиси, туман фахрийлар кенгашининг аъзоси.

Кўп йиллик педагогик, жамоатчилик фаолияти тақдирланиб, Озода опа «Ўзбекистон халқ ўқитувчиси» унвони билан мукофотланди. Мустақил Ўзбекистонни янада равнақ топтиришда, Президентимиз айтганидек, элим деб, юртим деб ёниб яшайдиган, ўқийдиган ва ишлайдиган ёшларни тарбиялашда оила — мактаб — маҳалла зиммасига катта масъулиятли вазифалар юкланаётир. Озода опанинг умр йўлдоши Воҳид ака Шукуров «Лимончилик» маҳалла кенгашининг раиси. Оилавий бурч ва масъулият маҳалла аҳлининг олтин бўғинига айланди. Улар ёшларни ҳар томонлама етук, она-Ватанга содиқ инсон, юксак маънавиятли, халқига меҳр-оқибатли, тадбиркор этиб тарбиялашдаги ҳар бир юмушда бош-қош. Зеро, оила — мактаб — маҳалла ҳамкорлиги ижтимоий-маънавий фаолият асосини ташкил этади. Шу боисдан ҳам Озода опани туман хотин-қизлари кенгашининг қорачиғи, дейишади. Озода опа, фахрли, файзли ва масъулиятли ишингизда асло ҳориманг, ҳамиша бор бўлинг, дегимиз келади.

Нўъмон РАҲИМЖОНОВ.

«ЎРОҚДА ЙЎҚ, МАШОҚДА ЙЎҚ...»

(Давоми. Боши 1-бетда)

буғдой ўғирланишида ушбу хирмон мудирининг ҳам, «ҳиссаси» борлиги сезилиб қолди.

Ушбу ҳолат бўйича ички ишлар ходимлари суриштирув ишлари юзасидан «Навбаҳор» жамоа хўжалиги ғалла омборига боришганида хўжалик бош ҳисобчиси Иноят Даминовнинг ҳали хўжалик буйруғи билан омбор мудири лавозимига тайинланмаган ишчи Ҳусан Омоновга юк хатларини топшираётганининг гувоҳи бўлишади. Яъни айни шу пайти Ҳусан Омонов омбор мудири Абдулла Ҳаитов номидан юк хатига имзо чекиб, машинага ғалла ортиб жўнатаётган экан.

Ички ишлар ходимлари ушбу қонун бузилиш ҳолати сабабини суриштиришганида бош ҳисобчи хўжалик бошқаруви раисининг талабини «бажараётгани»ни билдиради. Демак, хўжаликда иш юритишга панжа орасидан қаралиб, хўжакўрсинга иш юритилгани оқибатда юқоридаги каби хирмон бошида ўтирганларнинг ўзлари томонидан ғалла талон-торожлиги рўй беришига олиб келаётир.

Ғалла мавсуми пайтида яна бир «нозик» иллат учраб туради. Бу асосан торозидан уриб қолиш ҳолати бўлиб, унда асосан масъул шахсларнинг ўзи қинғир ишга қўл уриш пайига тушган бўладилар. Шу боис, ички ишлар ходимлари ҳамма жойлардаги торозиларнинг тўғри ишлашини ҳам назорат қилишмоқда.

Масалан, Қашқадарё вилоятининг Чироқчи тумани «Чорвадор» жамоа хўжалиги омборидаги торози назорат текширувидан ўтказилганида унинг ҳар бир машинадан ўртача 100—150 килограммга яқин юкни торозибон фойдасига уриб қолаётгани аниқланди.

Наманган вилояти ички ишлар ходимлари ҳам ғалла ўрим йиғимида рўй бераётган қонунбузарлик ҳолатларига нисбатан аёвсиз кураш олиб боришмоқда. Яқинда Мингбулоқ тумани «Гулбоғ» жамоа хўжалиги фуқаролари Раҳим Тоштемиров, Анорқўзи Отахонов, Эргашали Деҳқонов, Холдорали Исмоилов, Одилжон Уришев ва Тўлқин Деҳқоновлар уюшган ҳолда хўжалик дала хирмонидан 1224 килограмм ғаллани ўғирлаб кетишаётганида милиция ходимлари томонидан ушландилар.

Шунингдек, Чуст тумани Машина трактор парки комбайнчиси Юсуф Муллашеров «Боймоқ» жамоа хўжалигининг 5-бригадасига қарашли ўрим майдонидан сал кам ярим тоннага яқин буғдойни ўзлаштириш мақсадида комбайнда олиб кетаётганлиги маълум бўлди.

Фарғонада ҳам ўрим йиғим пайтида содир этилаётган қонунбузарлик ҳолатлари учрамоқда. Олтиариқ туманидаги «Пахтаобод» жамоа хўжалиги омбор мудири Ш. Парпиев ва унинг шериги автосарой ҳайдовчиси Т. Назаровлар ўзаро жиноий тил бириктириб жамоа хўжалиги даласидан 4 минг килограмм буғдойни ўғирлаб 165 минг сўмга сотиб юборганликлари маълум бўлди.

Мазкур вилоятнинг Кувасой шаҳрида ўтказилган тезкор тадбирлар натижасида Раҳмоналиев номли жамоа хўжалиги ижарачиси О. Ёқубов ижарадаги ер участкасида 985 килограмм, умумий қиймати 51 минг 220 сўм бўлган буғдойни яширганлиги аниқланди.

Мавсум пайтида ёнғиннинг олдини олиш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Шу боис, бу борада ички ишлар идоралари ходимлари томонидан бир қатор чора тадбирлар кўрилиб огоҳлантириш ишлари олиб борилмоқда. Бироқ шунга қарамай баъзи эътиборсиз кишиларнинг лоқайдлиги туфайли айрим нохуш ҳолатлар ҳам юз бераётир. Масалан, Қашқадарё вилоятининг Чироқчи тумани «Чорвадор» жамоа хўжалигидаги «Аслитдин» хусусий фермер хўжалигига қарашли ғалла майдонида ёнғин содир бўлди. Ички ишлар ходимлари бу фермерга бир неча бор келиб ғалла майдони атрофини ёнғинга қарши ҳайдаш тўғрисида огоҳлантиришган, бироқ унинг бунга амал қилмагани ўзига ва давлатга анча қимматга тушди.

Бундай лоқайд раҳбарларга ва мутасаддиларига нисбатан ҳам кескин чоралар кўрилмоқда.

**Шуҳрат РЎЗИЕВ,
Республика ички ишлар вазирлиги Матбуот маркази катта инспектори, милиция капитани.**

ҚИШЛОҚЛАРИМИЗДА УЛКАН ЎЗГАРИШЛАР

(Давоми. Боши 1-бетда)

гапнинг лофи йўқ. Чунки, ёз бўйи деҳқончилик қилиб кузда «Нексия» ёки «Тико» минаётган, тўй қилиб қиз чиқараётган, ўғил уйлантираётганлар камми? Зеро, бугун қишлоқ ҳаётига барака кирмоқда.

— Ростини айтсам, ҳозир ишлаш, хўжаликни бошқариш осон бўлиб қолди, — дейди Соғлом ака Балашов. Суҳбатдошим — кўп йиллар катта раҳбарлик лавозимларида ишлаган, айни пайтда Оҳангарондаги Собир Раҳимов номидаги хўжаликни бошқариб келаётган кўпни кўрган инсон. Хўжалик юритишнинг илғор шакли — оила пудрати, чек усулини бир неча йил илгари биринчилардан бўлиб қўллаб, бу борада салмоқли тажриба тўплаган хўжалик аъзолари бў йил ўз жамоаларини яна янги мулк шаклига ўтказишди — қишлоқ хўжалик ширкатига айлантиришди. Бу ерда ҳар йили минг гектар майдонга ғалла экилади. Туман, ҳатто вилоят бўйича ҳам энг кўп — тўрт минг тоннага яқин дон етиштирилади.

Хўжаликда экин майдонлари деҳқон оилаларига имкониятига қараб бўлиб берилган. Масалан, ёш ғаллакор Абубакир Адамов бу йил 20 гектар ерда буғдой парваришлади. Хўжалик билан ўртада шартномаси бор. Шунга кўра ҳар гектар ердан 37 центнердан, жами 74 тонна дон топшириши керак. Абубакир ерга, экинга ўз мулкидай қаради. Зарур бўлганда кечалари сув кечиб, буғдойини суғорди, қўриқлади. Натижа чакки эмас. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, ҳосилдорлик ўртача 55 — 60 центнерни ташкил этмоқда. Табиийки, шартномадагидан ортиқча маҳсулот ғаллакор оиласида колади.

Хўжаликда чорва боқилади, сабзавот етиштирилади. Бу экинлар ҳам одамларга тақсимлаб берилган. Бош пудратчи Пиримқул Нажмиддиновнинг ихтиёрида юз гектарга яқин ер бор. Шунинг ярмидан кўпига дон учун маккажўхори экилган. Оилавий пудратчилар эса ҳозирда бўйи қарийб икки метрга бориб, думбул тугиб қолган экинни обдон парваришлашаётир. Гектар бошига 30 центнердан дон топширишса бўлгани. Қолгани — ўзларига. Ҳар ойда тегишли миқдорда аванс пули олиб туришибди. Қолаверса, хўжалик аъзоларига берилган талай имтиёзлардан беминнат фойдаланишмоқда. «Кўп танишларим олдимга келяпти, ер беринг, мен ҳам деҳқончилик қилай деб, ҳоли-жонимга қўйишмаяпти», дейди Нажмиддин ака. Чунки қишлоқда ишлаш, деҳқончилик қилиш мароқли, сердаромад соҳа бўлиб боряпти. Бошқача айтганда, бу ерда одамлар эркин меҳнат қилиши, фидокорлик билан ишлаб, турмушини яхшилаши, ҳаётда ўз ўрнини топиши учун бугун барча эшиклар очиб берилган. Бу эса ўз-ўзидан бўлаётгани йўқ.

Мамлакатимизда қишлоқ хўжалиги етакчи тармоқ бўлгани учун ҳам мустақилликнинг дастлабки йилларидаёқ бу соҳага жиддий эътибор берилмоқда. Президентимиз Ислом Каримов бу борада оқилона сиёсат юритмоқда. Энг асосийси, қишлоқ хўжалигини сифат жиҳатидан янги асосда қайта тикламасдан туриб мамлакатда ислоҳотлар самарадорлигига эришиш мумкин эмаслиги ўз вақтида тушуниб етилди. Зеро, мамлакат аҳолисининг ярмидан кўпи қишлоқларда истиқомат қилгани билан аҳолининг 50 фоизини 18 ёшга етмаган ёшлар ташкил этади. Бу энг катта ишчи кучи қишлоқда эканини, иқтисодиётда етакчи тармоқлардан бири ҳам қишлоқ хўжалиги эканини кўрсатади.

Мамлакатимиз қишлоқ хўжалигида бугун туб ўзгаришлар рўй бераётгани, қишлоқ ҳаётининг фаровонлашиб бораётганининг яна бир сабаби бор. Бу тармоқ ишлаб чиқариш структурасини такомиллаштириб бориш билан бевосита боғлиқ. Бу борада ҳам талай эътиборга молик ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, хўжаликлар эркин иқтисодий фаолият юритиш ҳуқуқидан фойдаланмоқда. Улар ерга қандай экин экиш борасида мустақил. Давлат эса фақат пахта ва ғаллагагина буюртма бермоқда. Диққатга сазовор томони шундаки, бу икки стратегик аҳамиятга эга маҳсулотга давлат буюртмаси ҳам йилдан — йилга камайтириб боріляпти. Мавжуд пахта майдонлари сезиларли даражада қисқартилди, ризқ — рўзимиз бўлган донли экинлар етиштириш эса кўпаймоқда.

Қувончлиси шундаки, мамлакатимиз Президенти ва ҳукумати қишлоқ хўжалигини юксалтиришга доимий ғамхўрлик кўрсатиб келмоқда. Тармоқда ислоҳотларни янада чуқурлаштириш мақсадида қатор фармонлар чиқяпти, тадбирлар белгиланяпти. Ўтган йили Олий Мажлис томонидан қабул қилинган «Қишлоқ хўжалик ширкатлари тўғрисида», «Фермер хўжаликлари тўғрисида» ва «Деҳқон хўжаликлари тўғрисида»ги Қонунлар ана шулар жумласидан бўлиб, бу ҳужжатлар тармоқда туб таркибий ўзгаришларга олиб келмоқда.

Республикамизда қишлоқ мулкдорларини шакллантириш билан бирга, бу ерда истиқомат қилаётган одамлар турмушини яхшилаш борасида ҳам кўпгина ишлар амалга оширилмоқда. Республика Вазирлар Маҳкамасини 1996 йил май ойида «2000 йилгача бўлган даврда Ўзбекистон Республикаси қишлоқ инфратузилмасини ривожлантириш дастури тўғрисида» қарор қабул қилган эди. Бугунги кунда ана шу дастур изчил ҳаётга татбиқ қилинмоқда. Натижада, қишлоқларимиз қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгариб, ҳаёт эса тобора файзли бўлиб бормоқда. Яна юқорида тилга олинган хўжаликдан мисол келтирай. Бугунги кунда унинг ҳудудидаги олис тоғ қишлоқларига бир вақтлар одамларнинг тушига ҳам кирмаган нарса — табиий газ етиб борди. Барча касалликларни шу ернинг ўзида даволайдиган замонавий қишлоқ врачлик пункти аҳолига малакали тиббий хизмат кўрсатмоқда. Хўжалик қошида бир нечта кичик корхона фаолияти йўлга қўйилган. Қатор савдо шахобчалари, этикдўзлик, темирчилик устахонаси, учта чойхона хизматидан аҳоли мамнун. Қўшни шаҳарлар Олмалиққа дейсизми, Ангренга дейсизми, автобуслар ғизиллаб қатнаб турибди.

Аммо ҳали бу соҳада ислоҳотларни чуқурлаштириш, ҳаётни янада эркинлаштириш борасида амалга оширилиши зарур бўлган ишлар талайгина. Жумладан, қишлоққа саноатни жадал олиб кириш керак. Ихчам корхоналар кўпайса, деҳқонлар етиштирган маҳсулотни шу ернинг ўзида қайта ишласа, ўзбек тупроғининг сабзавоту меваси жаҳон бозорига кириб борса, ана ўшанда қишлоқ одамларининг ҳақиқий имкониятлари янада кенгаяди.

Неъмат ДУШАЕВ,
ЎзА мухбири.

КУНЖУТ ЭКИНГ, ЮТАСИЗ

Кунжут қимматбаҳо мой берувчи экинлардан биридир. Унинг уруғида мой миқдори жуда юқори — 63 фоиз бўлиб, шунингдек, 16—22 фоиз оқсил ва 18 фоиз сувда эрийдиган углевод бор. Кунжут мойи ўзининг хушбўйлиги ва таъми билан, ҳатто зайтун мойидан кўра яхшироқ ҳисобланади.

Шуни айтиш керакки, кунжут мойи совуқ сиқиш йўли билан ёки жувозларда олинган тақдирдагина истеъмолга ярокли, аммо қиздирилиб сиқиб олинганда техник мақсадларда ишлатилади.

Кунжут лалми шароитда ҳосили кам,

Биласизми?

суғориладиган жойларда 20—25 центнер уруғ беради. Ўсув даври қисқа бўлган навлари ҳам мавжуд.

Шу боис у зарур такрорий экинлардан бири ҳисобланади.

Биологик хусусиятига кўра кунжут ўсув даврининг бошида жуда суст ривожланади. Шунинг учун уни бегона ўтлар босиб кетади, такрорий экилганда бегона ўтлар кам бўлади. Кунжутни 2—3 марта культивация қилиниб, 2 марта озиқлантирилади, 120 кг азотли, 90 кг фосфорли ўғит ва 2 марта гўнг шарбати берилса ҳосилдорлиги ошади. Ўсув даврида 3—5 марта суғорилади. Кунжутнинг иқлимлаштирилган «Тошкент 127» ва маҳаллий навлари мавжуд. Агарда кунжут такрорий экилганда ўртача 15 ц ҳосил берса, бу 750 кг кунжут мойи, демакдир. Жувоздан ёки кичик мой заводидан 750 кг мой чиқариб олиниб, ўртача бир килограммини 350 сўмдан сотилса, бу 262500 сўм бўлади. Яна қўшимча 750 кг кунжара қолади, албатта, бу ҳам сотилади. Демак, деҳқон хўжалиги ёки фермер яхши даромад олади.

Кунжут бир оиланинг эҳтиёжини қондириш учун 10 сотих жойга экилса, барча агротехник тадбирлар сифатли ўтказилса, шу жойдан ҳам 200 кг ҳосил олиш мумкин, — бу 100 кг шифобахш ўсимлик мойи, деганидир.

Д. ЁРМАТОВА,
профессор.

Касби туманидаги Алишер Навоий номли ширкат хўжалигида қишга озуқа жамғариш қизғин давом этмоқда. Бу борада мавжуд техника, ишчи кучидан унумли фойдаланилмоқда.

СУРАТЛАРДА: 1. Беда ўрилаётган пайт. 2. Хўжалик зоотехниги А. Рўзиев ва ферма ҳисобчиси Й. Султонов озуқа жамғариш тўғрисида суҳбатлашмоқдалар.

Б. ИСМОИЛОВ олган сурат.

ТУХУМИГА ҚИРОН КЕЛСИН

(Давоми. Боши 1-бетда)

Наманганда 6,2 минг, Тошкентда 3,2 минг гектарни ташкил қилди. Ушбу майдонларда зараркунандаларга қарши курашга масъул бўлган ташкилотлар кимёвий ишлов ўтказдилар. Лекин ҳашаротлар ҳосилнинг маълум қисмига зарар етказди.

Ўтган йили бир қатор туман ва хўжаликлардаги ғўзаларга айни шу вақтда турли хил ҳашаротлар катта зиён етказган эди. Уларнинг ичида кўсак қурти пахтакорларга катта ташвиш келтирганди. Шу боис жорий йилдан бошлаб бу ишга жиддий киришилди. Республика ўсимликларни ҳимоя қилиш ва агрокимёвий тадқиқотлар маркази жамоаси муайян ишларни амалга оширмоқда. Биринчи июлгача мавжуд ғўза майдонларининг барчасида 2,2 марта текшириш ўтказилди. Кузатув ишлари олиб борилган 3428 минг гектар майдоннинг 26,5 минг гектарида кузги тунлам, 723,6 минг гектарида шира бити ва трипс, 42,3 минг гектарида ўргимчаккана, 4,4 минг гектарида кўсак қурти борлиги аниқланди. Ҳозир ушбу майдонлардаги зараркунандаларга қарши кимёвий ва биологик усул билан кескин кураш олиб борилмоқда.

Жорий йилда зараркунандаларга қарши кимёвий дорисиз усул ҳисобланган биологик усулга эътибор кучайди. Биолабораторияларнинг асосий қисмида таъмирлаш ишлари ўтказилди, улар зарур асбоб-ускуналар билан таъминланди. Ўтган йиллари тўхтаб қолган 30 дан ортиқ биолаборатория қайтадан ишга туширилди.

Айни пайтда республикамиздаги мавжуд 740 та биолабораториянинг 736 таси фаолият кўрсатяпти. Улар томонидан 2256 минг гектар майдонга трихограмма, 435 минг гектарга бракон, 400 минг гектарга олтинкўз ва 52,6 минг гектарга бешиктебратар тарқатилди. Ҳаммаси бўлиб, 3144 минг гектар майдонда биологик усул қўлланилди.

Бу йил Сурхондарё, Қашқадарё, Самарқанд ва Тошкент вилоятининг тоғолди, чўл, ярим чўл зоналаридаги яйловларида Марокаш чигирткаси кўпайганлиги аниқланди. Уларга қарши кескин кураш ишлари бошлаб юборилган. Ҳозиргача икки миллион 19 минг гектар ерга фьюри, циперметрин, суми-альфа препаратлари сепилди.

Зараркунанда ва турли хил касалликлар кўпайиши сабаблари об-ҳавонинг илиқ ва серёмғир келишидан ташқари яна нимада деган ҳақли савол туғилади. Уларнинг асосий қисми қўшни республикалар, яъни Қозоғистон, Туркманистон, Тожикистон давлатларининг юртимизга чегарадош бўлган майдонлари орқали ўтмоқда. Маълумотларга кўра республикамизнинг уларга чегарадош туманларида зараркунанда ва касалликлар икки-уч марта кўп учрамоқда.

Бу йил Сурхондарё вилоятининг Тожикистон ва Туркманистон республикалари билан чегара туманларидаги ғалла майдонлари занг касаллигига чалинганлиги ҳам фикримизнинг исботидир.

Марокаш чигирткасининг кўпайиши ҳам худди шундай бўлмоқда. Туркманистондан республикамизнинг Шеробод, Деҳқонобод, Ғузор, Нишон туманларига кўп сонли чигиртка тўдалари учиб ўтди. Тезликда кўрилган чора-тадбирлар туфайли улар келтириши мумкин бўлган зарарнинг олди олинди.

Қозоғистон ҳудудидаги бизга яқин бўлган жойларда ҳам чигиртканинг катта ўчоқлари борлиги аниқланди. Ўзбекистон ҳукумати уларга қарши икки марта ишлов ўтказди.

Қўшни давлатдан Тошкент, Сирдарё ва Жиззах вилоятларига ўтиши мумкин бўлган зараркунандалар мутасадди ташкилотларнинг доимий назоратида турибди.

Июль ойида ғўза майдонларига катта зарар етказадиган кўсак қуртининг иккинчи авлоди ривожланади. Бундай зараркунандаларнинг ҳам қўшни республикалардан ўтиши хавфи бор. Шу боис назорат ишларини кучайтириш ва бошқа зарур бўлган чора-тадбирларни ўз вақтида кўриш зарур. Ана шунда барча қишлоқ хўжалик экинларидаги ҳосилни сақлаб қолиш мумкин. Шу билан бирга атроф-муҳит мусаффолиги, табиатнинг софлиги ҳам таъминланади.

Таҳририятнинг
деҳқончилик бўлими.

КУРРАИ ЗАМИНДА

● КИШИНЁВ. Кишинёвда Молдова Президенти Петру Лучински ва Тираспол маъмурияти раҳбари Игорь Смирнов ўртасида ўтказилган музокараларда томонлар Днестрбўйининг мақоми бўйича бир тўхтамга кела олмади. П. Лучински Днестрбўйи Молдованинг ажралмас бўлаги, деган бўлса, И. Смирнов икки мустақил субъект — Молдова ва Днестрбўйининг ягона давлатга айланиши фақатгина босқичма-босқич амалга ошиши мумкин, деган фикрда.

* * *

● КИЕВ. 23 июль куни Киевда Украина — Европа иттифоқи саммити ўтказилади. Саммит давомида Украина билан Европа иттифоқи ўртасидаги ҳамкорлик битимини ҳаётга татбиқ этиш масаласи кўрилади. Шунингдек, Украина Вазирлар Кенгаши ва Европа иттифоқи ўртасида атом энергетикаси, ядровий хавфсизлик ҳамда бошқарувли термоядровий синтез соҳаларида ҳамкорлик тўғрисидаги ҳужжатлар имзоланиши режалаштирилган.

● ВЕНА. РАТА-ТАСС ахборот маҳкамаси тарқатган хабарда ёзилишича, Австрия ядро қуролидан холи ҳудуд мақомини олди. Бу ҳақда мамлакат миллий кенгаши (парламент) мажлисида конституциявий қонун қабул қилинди.

* * *

● ПЕКИН. Хитойнинг Сичуан вилоятида автобус ҳалокати натижасида 15 нафар йўловчи ҳалок бўлди, 8 нафари жароҳатланди.

* * *

● ЛОНДОН. Европа комиссияси Буюк Британиянинг «Бритиш эйруэйз» авиакомпаниясидан катта миқдорда жарима ундиришга қарор қилди.

Жарима 15-25 миллион фунтстерлинг атрофида бўлиши кутилмоқда.

* * *

● ТУНИС. Африка тараққиёт банки (АТБ) мамлакат инфратузилмасини ривожлантиришга ёрдам тариқасида Тунисга 215 миллион АҚШ доллари миқдорида кредит ажратди. Бу маблағнинг 118 миллиони автомобил йўлларини таъмирлаш ва кенгайтиришга, 34 миллиони темир йўл тизимини замонавийлаштиришга ва ниҳоят, 63 миллиони қишлоқларни электр энергияси билан таъминлаш учун 2800 километр узунликдаги электр тармоғи ўрнатишга сарфланади.

(ЎзА)

Ойнаи жаҳонда

19 — 25 июль

ДУШАНБА, 19

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.40 «Таҳлилнома».
8.40 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 8 йиллигига. Телевизион фильмлар кўриги. «ЎзДЭУ Асака».
9.05 «Ўзлик».
9.35 «Лирик тароналар».
10.00 Янгиликлар.
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
10.05 «Шумтакалар». Мультсериал.
10.20 «Олтин тож».
10.40 «Эртаклар — яхшиликка етаклар».
11.20 «Ҳайвон ўргатувчилар».
12.05 «Шоҳрух» клуби.
12.35 «Оламга саёҳат».
12.55 «Ҳамма кўриши шарт... эмас».
14.10 «Қонун ва биз».
14.40 «Етгил камолга».
15.00 «Бировнинг хати».
16.30 Ўзбекистон телерадиокомпанияси камер оркестрининг концерти.
17.00 «Ўйла, изла, топ».
17.35 «Сўнгги пушаймон».
18.10 ЎзТВ экранида биринчи марта. «Денгиз итлари». Мультсериал. 12-серия.
18.35 «Орзулар қанотида».
18.50 «Бир жуфт қўшиқ».
19.05 «Мувозанат».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Муҳаббат соғинчи».
21.45 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 65-қисм.
22.35 «Ҳамкорлик ришталари».
22.55 Маънавият дастури.
23.55 «Ахборот».
00.25 «Мен билган, билмаган дунё».
00.50 «Мис фаришта».
02.20-02.25 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади.
18.40 «Ақл ёшдамас».
18.55 «Мусиқий лаҳза».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «О, ёшлигим».
19.55 «Ёшлар» телеканали намойиш этади: «Мерос. Леонардо да Винчи». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм.
20.35 «Жаҳон». Халқаро шарҳ.
20.55 Мусиқий лаҳза.
21.0 0 «Давр» ахборот дастури
21.30 «Муносабат»
21. 55 «Душанбада кўришгунча»
22. 15 «Ҳудуд». Сижжак қишлоғи.
22.40 «Сурур». Мусиқий дастур.
22.50 «Ҳаёл».
23.10 «Олам футболи».
23.35 Синема. «Инспектор Морс».
01.25 «Хайрли тун!»

СЕШАНБА, 20

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 «Сайҳун тароналари».
9.10 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 65-қисм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Янги алифбони ўрганамиз.
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
10.25 «Шумтакалар». Мультсериал.
10.55 «Болаларга бахшида умр».
11.10 «Мактублар — кабутарлар».
11.40 «Кичкинтоймиз-гижингтоймиз».
12.05 Кундузги сеанс.
13.35 «Қишлоқ ҳаёти».
14.10 Мультсериал. 12-серия.
14.35 «Маънавият» дастури.
15.35 Биржа ва банк хабарлари.
15.45 «Рақс, рақс, рақс».
16.15 «Малина виноси».
17.45 «Ўзбекистон спортининг нуфузи».
18.10 ЎзТВ экранида биринчи марта. «Денгиз итлари». Мультсериал. 13-серия.
18.35 «Санъат гунчалари».
19.05 «Қалқон».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Шеър ва шуур».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Дил изҳори».
21.40 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
22.50 «Ўзлигинг намоён қил». Экранда — Хоразм вилояти.
23.30 «Ахборот».
24.00 Софокл. «Электра». Аброр Ҳидоятов номидаги Ўзбек Давлат драма театрининг спектакли.
01.30 «Ёшлар ва эстрада».
02.10 «Севгим менинг, андуҳим менинг». Бадиий фильм.
03.40-03.45 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.05 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 65-қисм.
18.55 «Мусиқий лаҳза».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
19.55 «Мерос. Леонардо да Винчи». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм.
20.35 «Марду-майдон». Аскар қўшиқлари.
20.55 «Ўзбек мумтоз шеъриятидан».
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Истиқлолни куйлайман».
21.45 «Парламент».
21.45 Умаржон Маҳкамбоев куйлайди.
22.05 «Фидокор».
22.20 «Ёшлар» телеканалида.
22.25 «Сарвиноз». Мусиқий дастур.
22.35 «Мутолаа».
22.50 «Премьерадан сўнг».
23.15 Синема. «Қариндошлар».
01.00 «Янги тонг».

ЧОРШАНБА, 21

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 «Муштарак оҳанглар».
9.15 «Фавқулодда 20 дақиқа».
9.35 «Бу ҳам кино». Телесериал 3-серия
10.00 Янгиликлар.
10.05 Абитуриентлар, сизлар учун. Адабиёт.
10.25 «Меҳригиё».
10.45 Абитуриентлар, сизлар учун. Кимё.
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
11.05 «Шумтакалар». Мультсериал.
11.35 «Шоирлар — болаларга».
11.55 «Қизиқарли учрашувлар».
12.35 Кундузги сеанс.
14.10 «Остонаси тиллодан».
14.45 «Денгиз итлари». Мультсериал. 13-серия.
15.10 «Сайқал».
15.30 «Ватанпарвар».
15.50 «Инсон ва қонун»га хатлар.
16.10 «Зилол». Мусиқий дастур.
16.30 «Битирув кечаси». Йўлдош Охунбобоев номидаги Ёш томошабинлар театрининг спектакли.
17.30 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 8 йиллигига. Телевизион фильмлар кўриги. «Бутун дунё остида қанотлар».
17.45 «Жаҳон спорти».
18.10 Болалар учун. «Гулгунчалар».
18.25 «Сиҳат-саломатлик».
18.45 «Фермер». Телетанлов.
19.15 «Тафтишми ёки таъма».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Таълим- тарбия миллий дастури — амалда».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Қўшиқларим сизга армуғон». С.Ўдаева.
21.35 «Тараққиёт йўли».
22.05 Ч.Айтматов. «Соҳил бўйлаб чопаётган олапар». Видеофильм. 1-қисм.
«Тунги ҳамроҳ».
22.45 «Янгиланиш».
23.05 «Ғазалхон ёшлигим».
23. 40 «Ахборот».
00.10 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 66-қисм.
01.00 «Ер васфи». Мусиқий дастур.
01.35 «Маҳбубим, азизим, суюклигим, ёлғизим». Бадиий фильм.
02.45-02.50 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади.
18.35 «Болалар дунёси».
18.55 «Дил рози». Мусиқий дастур.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Ракурс».
19.55 «Мусиқий лаҳза».
20.00 «Спорт-лотто».
20.10 «Лаззат».
20.35 «Танишинг: Даврон Эргашев».
20.45 «Каталог».
20.55 «Ёшлар» телеканалида.
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Мусиқий лаҳза».
21.35 «Баҳс».
22.00 «Рақслар қанотида».
22.20 «Аср қиёфаси».
22.35 «Ёшлар» телеканалида.
22.40 «Олис сафарлар иштиёқида». Ҳитой
22.55 Синема. «Тунги олов».
00.35 «Хит-коллекция».
00.55 «Хайрли тун!»

ПАЙШАНБА, 22

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 «Мусиқа билан сирлашиб».
9.10 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 66-қисм.
10.05 Абитуриентлар, сизлар учун. Она тили.
10.25 Япон тили.
10.45 Абитуриентлар, сизлар учун. Математика.
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
11.05 «Шумтакалар». Мультсериал.
11.20 «Севимли созим».
11.40 «Доно бобо даврасида».
12.05 Кундузги сеанс.
13.15 «Инсон ва замин». Тележурнал.
13.40 «Куй ва тасвир».
14.10 «Озода бўлса шаҳринг».
14.30 «Жавоҳирлар хазинаси».
14.55 «Ақл ёшдамас».
15.10 «Тасодифий қотил».
16.30 Халқ ижодиёти. «Бозиргон». Ўзбекистон халқ артисти Рўзимбек Муродов.
17.00 «Маслак ва мақсад».
17.20 «Спорт-клуб».
17.35 «Нафосат». Тележурнал.
18.10 Болалар учун. «Фарзанд — умид юлдузи».
18.30 «Дастурхон нонга тўлсин».
18.45 «Харита». Халқаро шарҳ.
19.00 «Ҳидоят сари».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
19.55 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Мен нечун севаман Ўзбекистонни». Публицистик кўрсатув.
21.40 «Санъат усталари ва ёш ижрочилар концерти».
22.25 «Сомон йўли».
22.55. Ч.Айтматов. «Соҳил бўйлаб чопаётган олапар». Видеофильм. 2-қисм.
23.35 «Ахборот».
00.05 «Кин-дза-дза». 1—2-сериялар.
02.25-02.30 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.05 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 66-қисм.
18.55 «Мусиқий лаҳза».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Мезон».
19.50 «Мерос. Леонардо да Винчи». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм.
20.45 «Давр»-интервью.
20.55 «Мусиқий лаҳза».
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Истиқлолни куйлайман».
21.35 «Фидокор».
21.50 «Қалбим ардоғи».
22.00 «Ёшлар» телеканалида.
22.05 «Мутойиба».
22.35 «Мусиқий глобус».
23.00 Синема. «Дон Лучано».
00.40 «Спорт қитъаси».
01.10 «Хайрли тун!»

ЖУМА, 23

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 «Тоғлар тароназси». Ориф Одилхонов.
9.20 «Инсон — ҳаёт гултожи».
9.35 «Бу ҳам кино». Телесериал. 4-серия.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Абитуриентлар, сизлар учун. Физика.
10.25 Немис тили.
10.55 Абитуриентлар, сизлар учун. Биология.
11.15 «Нигоҳ». Бадиий-публицистик кўрсатув.
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
11.35 «Шумтакалар». Мультсериал.
12.05 «Кўзгу».
12.35 «Яшил чироқ». Телемусобақа.
13.15 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 8 йиллигига. Телевизион фильмлар кўриги. «Менинг Тошкентим».Премьера.
13.45 «Қишлоқ стадионларида».
14.10 «Шарқ тароналари».
14.30 «Сомон йўли».
15.00. «Талаб ва таклиф».
15.15 Кундузги сеанс.
16.30 Халқ ижодиёти. «Бозиргон». Ўзбекистон халқ артисти Рўзимбек Муродов.
17.00 «Ҳамроз»(«Занжир»).1-қисм.
17.40 «Бир наво истар кўнгил». Мусиқий дастур.
18.10 «Бешбармоқ». Тележурнал.
18.30 «Таянч нуқтаси».
18.45 «Ажаб саодат эрур».
19.05 «Ислоҳот ва масъулият».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Рақибингиз — гроссмейстер».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 Гулбаҳор Сулаймонова куйлайди.
21.30 «Баркамол авлод орзуси».
22.05 Ч. Айтматов. «Соҳил бўйлаб чопаётган олапар». Видеофильм. 3-қисм.
22.45 «Шарқ тароналари». II- халқаро мусиқа фестивали олдидан.
23.25 «Ахборот».
23.55 «Битик».
00.20 «Уйимдаги бегона».
02.10-02.15 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Эркатой»).
18.25 «Талабалар шаҳарчаси».
18.45 «Мусиқий лаҳзалар».
18.55 «Ёшлар» телеканалида.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Далил ва шарҳ».
19.45 «Мерос. Леонардо да Винчи». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм.
20.40 «Саломат бўлинг» 4-кўрсатув.
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.35 «Менинг орзуим».
21.40 «Азизим».
22.00 «Наволарда аён этсам_».
22.15 «Жаҳолат бекати».
22.30 «Телевикторина».
22.40 «Автосалтанат».
22.55 «Ёшлар» телеканалида.
23.05 Синема. «Жароҳатланган».
00.35 «Мунаввар тонг истаб».

ШАНБА, 24

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом,Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.50 «Мусиқа бўстони». Телеальманах.
9.15 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 8 йиллигига. Телевизион фильмлар кўриги. «Самога йўл».
9.35 Ҳидоят сари.
10.00 «Ўзбекистон спортининг нуфузи».
10.15 «Ҳаёт чашмалари». Жиззах вилояти мақомчилар ансамблининг концерти.
10.40 «Камолот сари».
«Умид» намойиш этади:
10.55 «Соғлом авлод учун».
11.15 «Қувноқлар даврасида».
11.35 «Кулгитерапия».
12.05 «Фан — тараққиёт негизи».
12.20 Кундузги сеанс.
13.40 « Мен нечун севаман Ўзбекистонни». Публицистик кўрсатув.
14.15 Телевизион миниатюралар театри.
14.50 «Шарқнинг машҳур аёллари».
15.10 «Ринг». Спорт дастури.
15.45 «Қалбга яқин қўшиқлар».
16.20 «Шоҳ Эдип». Фильм-спектакль.
17.40 Болалар учун. «Фламинго».
18.00 «Ҳа, ҳа, ҳа». Ҳазил, ҳажв, ҳангома.
18.25 «Иқтисод ва биз».
18.50 «Бахтли воқеа».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
19.55 Оқшом эртаклари.
20.10 «Ўзбекистон янгиликлари».
20.20 «Зиё».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Қишлоқ ҳаёти».
21.30 «Буюк келажак 2000». Телемарафон.
22.00 «Оталар чойхонаси».
23.00 «Халқнинг кўнгли».
23.30 «Ахборот».
«Тунги ёғду». Дам олиш дастури.
24.00 «Мусиқий саёҳат».
00.20 «Совун ўғрилари».
01.45-01.50 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади.
9.50 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 65-қисм.
10.40 «Ёшлар» телеканалида.
10.45 «Дилбарим».
11.05 «Рей Брэдбери театри». Телесериал.
11.25 «Танишинг: Исроил Саидмуродов».
11.40 «Ёзги таътил». «Бинафшаранг шар». Бадиий фильм.
12.55 «Марду-майдон». Аскар қўшиқлари.
13.15 «Сир».
13.35 «Мусиқий глобус».
13.55 «Рамаяна». Телесериал.
14.30 «Муносабат».
14.55 «Мутолаа».
15.10 «Тарзан». Телесериал.
15.55 «Шу куннинг мавзуси».
16.15 Синема.
17.40 «Сенинг вақтинг».

* * *

18.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади.
18.30 «Эски альбомдан».
18.35 «Равнақ».
18.50 «Мусиқий лаҳзалар».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Матбуот».
19.55 «Рамаяна». Телесериал.
20.35 «Баҳс, мунозара, таҳлил».
20.55 «Мусиқий лаҳза».
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Ёшлар» телеканалида.
21.35 «Ёр ишқи». Мусиқий дастур.
21.50 «Кутилмаган меҳмон».
22.15 «Эски альбомдан».
22.20 «Кинотақдим».
22.45 Синема. «Тараддуд».
00.10 «Шарқ тароналари».
00.30 «Хайрли тун!»

ЯКШАНБА, 25

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
9.00 «Буюк келажак 2000». Телемарафон.
9.30 «Озод юрт одамлари».
9.45 «Гаройибот».
«Умид» намойиш этади:
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Билим-ринг».
11.40 «Оқибат».
12.00 Кундузги сеанс.
13.30 «Шоҳрух» клуби.
14.00 «Бўстон». Тележурнал.
14.30 «Ўзбекистон — Ватаним маним». Қўшиқ фестивали ғолибларининг концерти.
15.30 «Мозийдан бир мўъжиза».
15.45 «Қувноқ стартлар». Телемусобақа.
16.30 «Яхши кайфият»
17.00 «Алп йигитнинг уйланиши». Бадиий фильм.
18.05 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
18.30 «Қишлоқ ҳақида ўйлар».
18.55 «Ўзлик».
19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида)
20.05 «Санъат олами».
20.30 «Таҳлилнома».
21.15 «Якшанба оқшомида».
21.55 «Оила». Тележурнал.
22.30 С.Зуннунова. «Қайнона». Теленовелла.
23.10 ТВ-1 намойиш этади: Телеанонс.
«Аср мўъжизаси» кинодастури.
23.25 Кино янгиликлари.
23.40 «Ўзбек киноси ижодкорлари».
24.00 «Приццилар оиласининг шаъни». Бадиий фильм.1—2-сериялар
02.00-02.05 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

9.00 «Якшанбада яхши дам».
9.40 «Янги авлод» студияси намойиш этади.
10.30 «Дил рози». Мусиқий дастур.
10.40 «Инглиз тили сиз учун».
11.05 «Ёшлар» телеканалида.
11.10 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 66-қисм.
12.00 «Лаззат».
12.20 «Сиз севган хонанда: Ғиёс Бойтоев».
12.40 «Цирк, цирк, цирк».
13.00 «Баҳс».
13.25 «Ёзги таътил». «Финист-сарлочин». Бадиий фильм.
14.40 «Истиқлолни куйлайман».
14.45 «Синема-шоу».
15.20 «Рамаяна». Телесериал.
15.55 «Синфдош».
16.15 Синема.
17.40 «Хит-коллекция».

* * *

18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Болалар дам олиш масканларида», Мультфильм).
18.40 «Китоб жавонингизга».
18.55 «Мусиқий лаҳза».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Бир жуфт қўшиқ».
19.50 «Рамаяна». Телесериал.
20.30 «Дунё ҳафта ичида».
20.50 «Мусиқий лаҳза».
20.55 «Каталог».
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Ёшлар» телеканалида.
21.35 «Эслаб-эслаб кулишайлик». «Мирза театр». намойиш этади.
22.35 «Очун».
22.55 Спорт дастури: 1.Спорт ҳафтаномаси. 2. Миллионлар ўйини.
23.30 Синема. «Касалхона».
00.50 «Тонг юлдузи».

«ЮРТ СОҒИНЧИ ЮРАКДА БЎЛАДИ»

дейди Эверест қаҳрамони Рустам РАЖАБОВ

Ўзбекистон альпинистлари дунёнинг энг юқори чўққиси — Эверест (8848 м.)ни забт этгани рост. Мана шунча вақтдан буён Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғи «дунё томи»да мағрур ҳилпирамоқда.

Ҳар гал шуни ўйлаганим сайин кўнглим фахрдан юксалади. Ҳайратга тушаман. Ахир ўзбек ўғлонининг қадами дунёнинг энг юқори чўққисига етди ва ўша ердан туриб, у «Салом, дунё! Мен — ўзбекистонликман!» дея ҳайқирди...

Рустамжонни қидириб топиш қийин бўлди. Айтишларича, у азалдан фидойи ва серғайрат, доимо қайноқ ташвишлар оғушида тиним билмаскан. Ниҳоят, уни сафарга отланаётган пайтда — тайёрагоҳда учратдим. Суҳбатимиз қизиб кетди.

— Агар сир бўлмаса, қаерга учмоқчисиз?

— Ўз ишим бўйича Фарғонага кетаяпман. Ахир, асосий касбим қурувчилик. Баланд иншоотлар қурилиши билан банд бўлган «Қутқарув» фирмасида монтажчилар бригадириман.

— Биз сизни машҳур альпинист сифатида биламиз. Ўз-ўзидан маълум, альпинистлик — ўта машаққатли касб. Бу соҳага сизни ким қизиқтирган?

— Болалигимданоқ тоғу тошларга меҳр қўйганман. Физика ўқитувчимиз Александр Афанасьев мени бу соҳага янаям қизиқтирган. У мактабдаги туризм тўгарагига раҳбарлик қиларди. Таътил кезларида ўзим туғилиб ўсган Ангрен шаҳри атрофидаги қир-адирларга шошилардим. Қир бағрида ўтириб булутлар тегиб ўтаётган пасту баланд чўққиларга термулардим-да, «мен шуларнинг энг юқорисига чиқа олармикинман?» деб уззукун хаёл сурардим.

— Болалик орзуингиз ушалибди-да. Ўтган йилда дунёдаги энг баланд чўққини забт этдингиз...

— Ўйласам, ҳамон ҳаяжонга тушаман. Эверест шунчалар тик, шунчалар маҳобатлики, сўз билан изоҳлаш қийин. Бутун дунё альпинистларини ўзига ром этаётган сеҳру жозибаси ҳам унинг мана шу маҳобатида бўлса керак. Биз билан бирга 12 мамлакатдан сараланган 15 та экспедиция ҳам келишган эди. Чўққига чиқишимиз осон кечмади. Аввал пухта тайёргарлик кўрдик. Сўнг 5 кун мобайнида 11 киши чўққи томон кўтарилдик. Ҳар бир давлатдан ҳали бира йўла шунча киши чўққига чиқмаган. Экспедициямиз раҳбари — республика альпинистлар клубининг бошлиғи Анатолий Шабанов биз ўн икки чоғли спортчига доимий руҳий мадад бериб турди.

Талабларингизга биноан

— Сизларни қўллаб-қувватловчи ҳомийлар ҳам кўп эдими?

— Бош ҳомий Американинг «Интерпробизнес» (раҳбари Владимир Штейнерт) корпорацияси бўлди. Бу жиҳатдан ҳеч бир камчилик сезилмади.

— Чўққига кўтарилаётиб... қийналмадингизми?

— 8200 метрга чиққанимдан сўнг ўнг кўзим кўрмай қолди. Жисмимда қаттиқ чарчоқ бор эди. Лекин ўзимни руҳан тетик ҳис этдим. Сўнг яна илгариладим.

— Эверестга Давлат байроғини қадаётиб кўнглингиздан нималар кечди?

— Асрий музликлар бағрида туриб она юртни ўйладим. Олтин боғларимиз, сўлим водийлар, тип-тиниқ сойларимиз, саҳий юртдошларимизнинг иссиқ чеҳралари кўз олдимдан ўтди. Ўша кезда... Қуёшли Ўзбекистонимизни қаттиқ соғинаётганимни ҳис этдим!

— Альпинистлик соҳасида қачондан бери фаолият кўрсатасиз?

— 1984 йилда мени Ўзбекистон альпинистлари терма командасига қабул қилишган. Шундан сўнг бир неча йиллар ичида Катта Помир, Тёнь-Шон тоғлари чўққиларини забт этганмиз.

Бу айтишга осон. Чўққида даҳшатли бўронлар, қаҳрли аёзлар, кучли шамоллар бор. Ҳар қаричи хавф-хатардан иборат.

— Онангиз сизни ўйлаб доимо хавотирда яшасалар керак?

— Оналар бир умр фарзандини ўйлаб яшайдилар. Уларни табиат шундай жонсарак қилиб яратган бўлса керак. Лекин, онам менга ишонадилар. Болалигимдаёқ, «Ўғил бола мустақил бўлиши керак!» деган гапни кўп такрорлардилар. Эришган ютуқларимда онамнинг ҳиссалари катта бўлган.

— Ўзингизнинг ҳам фарзандларингиз бордир?

— Ҳа, икки ўғлимиз бор. Руслан — ўн етти ёшда. Темур — ўн бешда.

— Рустамжон, мустақиллигимизнинг саккиз йиллиги нишонланаётган кунларда сиз катта ишончга сазовор бўлиб, Ўзбекистон ифтихорларидан бирига айландингиз. Умуман, мустақиллик сизга нима берди?

— Катта имконларни берди деб айтсам бўлади. Ахир истиқлол туфайли миллатимизнинг қадди тик, фикри барқарор, сўзи ўткир бўлди. Бизни бу кун бутун дунё танияпти!

— Орзуларингиз кўпдир...

— Дунёнинг ҳамма чўққиларида Ўзбекистон байроғи ҳилпираб турса, дейман. Борди-ю бу ишни ўзим қилишим лозим бўлса, дунёнинг нариги четига боришга ҳам тайёрман. Юрагимда юрт меҳри, юрт соғинчи бор, ана шу туйғулар менга куч-қувват беради!

— Машаққатли касбингизда сизга сабот ва ирода тилаймиз.

Гулчеҳра ЖАМИЛОВА
суҳбат қурди.

Ёзнинг ҳар бир куни, жазирама саратоннинг ҳар бир дақиқаси ғаниматдир. Бу фаслда олинган бир зумлик ҳордиқ бир неча ойларга ва балки йилларга ҳам татийди.

Т. НОРҚУЛОВ олган суратлар.

ИСМИНГИЗНИНГ МАЪНОСИНИ БИЛАСИЗМИ?

БЕРУНИЙ МУКОФОТИГА ТАВСИЯ

Тилдаги бошқа сўзлар сингари исмлар ҳам турли даврларда, хилма-хил шароитларда юзага келган. Вақт ўтиши билан улар ўзига хос ўзгаришларга учраган. Баъзи исмлар истеъмолдан чиққан, бошқалари маъно ва шакл ўзгаришларига учраган янги исмлар вужудга келган.

Шу сабабли тилимизда қўлланилувчи юзлаб исмларнинг луғавий ва этнографик маънолари кўпчилик учун тушунарсиз бўлиб қолган.

Таниқли номшунос олим Эрнст Бегматовнинг «Ўзбек исмлари маъноси» (Тошкент, Ўзбекистон Миллий энциклопедияси, 1998 йил) номли изоҳли луғатида ўзбек тилидаги 14600 исмнинг этнографик маъноси изоҳли луғатда биринчи марта кенг ёритилган.

Китобнинг асосий мақсади ўзбек исмларининг бутун бойлигини бир жойга тўплаб, маъносини изоҳлаб бериш орқали келажак авлодга бу борада катта бир маънавий мерос қолдиришдир. Шунингдек, ота-оналарга янги туғилган фарзандлари учун ўзларига маъқул бўлган исмларни танлашга ҳам ёрдам беради.

Луғатда 14600 исм алифбо тартибида жойлаштирилган. Олдин исмларнинг ҳозирги ёзувдаги (кириллча), сўнгра лотин ёзувидаги шакли берилган. Қавсда исмнинг қайси тилга мансублиги — этимологияси кўрсатилган (ар-арабча, фт-форс-тожикча), кейин унинг этнографик маъноси берилган. Маълумки, этнографик маъно исмнинг юзага келиши, танланиши учун асос ва сабаб бўладиган тушунчалар йиғиндисидан иборат. Э. Бегматов исмларнинг этнографик маъносини изоҳлаётганда уларнинг шаклланиш омилларига ва ўзига хос хусусиятларига жиддий эътибор берган. Олимнинг узоқ йиллардан буён олиб борган илмий изланишлари ва тажрибали номшунос эканлиги турли тилларга оид изоҳида яққол кўзга ташланади.

Маълумки, ҳар бир халқнинг моддий ва маънавий шароитларига мос исм қўйиш одатлари, удумлари ва расм-русумлари бўлади. Бу исмлар ўша халқнинг орзу-истакларини, маънавий, фалсафий, диний ва ахлоқий қарашларини ўзида мужассам этади. Луғатда ўзбек (туркий) халқининг қадимий даврлардан шу кунгача бўлган Аваз, Адаш, Аёз, Айдар, Айқинбой, сингари исмларининг маъноси яхши очиб берилган.

Доимо такрор ҳолда келувчи абди, бегим, бек, бека, биби, бибим, бону, гул, ёр, жон қўшимчаларининг ёрқин таҳлили баён этилган.

Умуман, Э. Бегматовнинг «Ўзбек исмлари маъноси» изоҳли луғати исмнинг пайдо бўлиши, танланиши ва чақалоққа берилишига сабаб бўладиган тушунчаларни қамраб олган. Ўз ўрнида фарзандларга исм танлашда халқимиз учун ўзига хос қўлланма вазифасини ўтайди. Қадимий манбаларда ва ёдгорликларда кенг қўлланилган, аммо бугун унутилаётган, истеъмолдан чиқаётган исмларни сақлаб қолишга ёрдам беради.

Юқоридагиларни ҳамда Э. Бегматовнинг ўзбек исмлари бўйича амалга оширган жиддий ишларини назарда тутиб «Ўзбек исмлари маъноси» изоҳли луғатини Беруний Давлат мукофотига тавсия этилган муносиб асар деб ҳисоблаймиз.

Баҳром БАФОЕВ,
филология фанлари доктори, профессор,
Нишонбой ҲУСАНОВ,
филология фанлари номзоди, доцент.

Минг дардга даво

ИБН СИНО БАШОРАТИ

Мутафаккир олим ва табиб Абу Али ибн Сино шогирдларига ва халққа: «Мендан кейин сизларни сигир даволайди» деган эканлар. Ҳақиқатдан сигирнинг сутидан тайёрланган барча маҳсулотлар энг яхши озиқ ва шифобахшдир. Айниқса, қатиқдан олинадиган зардобни алоҳида кўрсатиш мумкин. Эрта саҳарда тоза зардоб ичилса, у инсоннинг ошқозон-ичак, жигар ва бошқа органларини тозалайди. Ачитилиб, овқатдан бироз олдин ичилса, қон босимини меъёрига келтиради. Қандли диабет касали билан оғриган беморларга катта фойда беради. Гўшт ҳидланган бўлса, уни зардоб билан ювса, ҳид йўқолади. Агар сигирларга таркибида заҳарли кимёвий моддалар бўлмаган озуқалар берилса, сут маҳсулотларининг шифобахшлиги янада ортади.

БУ ҲАМ САНЪАТ!

Қаймоғи олинмаган сутдан тайёрланадиган қатиқ яхши бўлади. Сутни қайнатганда камида 200 марта чўмич билан шопириш керак. Токи сутдан сув кўпроқ буғлансин.

Қатиқ тайёрланадиган хона ҳарорати 20-25 даражадан иссиқ бўлмаганда косаларнинг остига иссиқ мато ёйилади. Сут қайнатилгандан кейин косаларга қуйиб чиқилади. Қатиқ ҳарорати 45-50 даража бўлганда 1-2 қошиқ тоза қатиқ ёки зардоб қуйилади ва қошиқ дастаси ёрдамида коса остидаги қўр аралаштирилади.

Косалар оғзига тахтача ёки кичик ликопчалар ёпилади, устига қалин мато тўшалади.

Маълум муддатдан сўнг косадаги қатиқ совиб, қота бошлайди. Ана ўшанда ҳар бир косага сувга ивитилиб, сиқилган салфеткалар ёки дока ёпилади. Токи бундай докаларнинг учи ерга тегиб турсин. Шу ҳолатда бир неча марта қатиқнинг суви матолар ёрдамида шимдирилиб олинади.

Қатиқдаги зардоб жуда камайиб қолгандан кейин косалар совуқ хонага ёки музлатгичнинг пастки қаватларига қўйилади. Бир неча соатдан кейин маҳсулот истеъмолга тайёр бўлади.

Амриддин БАҲРИДДИНОВ,
Баҳодир ЭГАМОВ.

ПУШАЙМОН ҚИЛМОҚ ҲАМ ТАВБА ҲИСОБЛАНАДИ

Жума ўгитлари

• Кишидаги сифатларнинг энг ёмони ўта очкўзлик ва қўрқоқликдир.

• Одамларнинг ёмони Аллоҳни ўртага қўйиб сўраганда ҳам садақа бермаганидир.

• Киши дўстининг динида бўлади. Ҳар бирингиз кимни дўст тутмоқчисиз, қараб дўстлашинг.

• Мусулмон одамни сўкиш — фосиқлик, ўлдириш кофирликдир.

• Пора берган ҳам, пора олган ҳам дўзахга тушади.

• Ёшларнинг яхшиси ўзини кексаларга ўхшатадиганидир. Кексаларнинг ёмони ўзини ёшларга ўхшатадиганидир.

• Кимки биринчи бўлиб салом берса Аллоҳ ва расулининг олдида даражаси ортиқроқдир.

• Кимки дастурхондан тушган ушоқларни териб еса мағфират қилинади.

• Эркаклар хотинларига итоат қилганларида ҳалокатга учрайдилар.

• Қабр олдидан ўтаётган киши: «Кошкийди, шунинг ўрнида мен ётган бўлсам эди», — дейдиган замон келмагунча қиёмат қойим бўлмайди.

• Меҳмон кутмайдиган одамда яхшилик йўқдир.

«ҲАДИСЛАР» тўплами асосида тайёрланди.

ЯНГИЙЎЛДА ЁШЛИК САЙЛИ

Учрашув

Ёшлик, севги-муҳаббат, Ватанга садоқат каби муқаддас ва мангу туйғулар янграган шеър ҳамда қўшиқлар янгийўлликларни «Алишер Навоий гулшани» боғига чорлади.

— Бўш вақтини бекор ўтказмай, ўқишни ҳам, меҳнат қилишни ҳам, кўнгилли дам олишни ҳам ўрганган йигит-қизлар пана-пастқамда қабиҳ режа тузиб, умрини зое кетказаётганларга эргашиши мумкинми? — деди Янгийўл шаҳар Саида Султонова номли маҳалла оқсоқоли Шарифжон Минаваров. — Мусаффо осмон остида, сўлим боғ-роғлар қўйнида, ота-она, маҳалладош меҳридан баҳра олиб камол топган инсон ўз келажагини Ватан тақдири билан чамбарчас боғлашига ишончим комил.

Қўшиқчи-ю бастакор, шоирлару ёзувчилар билан тез-тез учрашиб туриш керак экан, — деб суҳбатга қўшилди Ғофиржон Салимов. — Энди бундай тадбирларга оиламиз билан келамиз.

Янгийўлликларнинг ёшлик сайлидан олган таассуротлари ва фикрлари ана шундай бўлди.

«Туркистон-пресс».

Спорт хабарлари

МАЛАЙЗИЯЛИКЛАР МЕҲМОНИМИЗ

Футбол бўйича Малайзия терма командаси юртимизда меҳмон бўлиб, бир неча ўртоқлик учрашувларини ўтказишди. Улар дастлаб «Самарқанд» командасидан 1:0 натижа билан ютилган бўлса, кейинги ўйинда терма командамизга ҳам йирикроқ ҳисобда бой бердилар — 3:0. Учинчи учрашувда меҳмонларимиз миллий чемпионатимизнинг биринчи лигасида қатнашаётган «Семурғ» футболчиларини 3:2 натижа билан мағлуб этишди.

ФИФАНИ РОЗИ ҚИЛИШДИ

Маълумки, футболчиларнинг навбатдаги жаҳон чемпионати Жанубий Корея ҳамда Японияда бўлиб ўтади. Бу икки давлат вакиллари ҳадеб мурожаат қилавериб, хуллас, чемпионат ўйинларини ҳар галгидек июнь ойида эмас, балки 23 майдан бошлашга ФИФАдан ижозат олдилар.

«НЕФТЧИ»ДАН РОССИЯГА САФАР

Фарғонанинг «Нефтчи» командасида тўп сурган ярим ҳимоячи Сергей Лебедев мамлакатимиз чемпионатида танаффус эълон қилингач Россия Федерациясига жўнаб кетган эди. Оммавий ахборот воситаларининг ёзишича, Лебедев иккинчи даврани Россиянинг «Шинник» клубидан бошлайди.

Д. ҚОСИМОВА тайёрлади.

МЕҲМОНДОРЧИЛИК ОДОБИ

Дастурхон атрофидаги урф одатлар жуда қадим тарихга эга. Масалан чой ёки қаҳвага шакар солсангиз уни аралаштирганда қошиқ товуши чиқмаслиги керак. Қандни чойга ботириб тишлаб ейиш мумкин. Чой ёки қаҳва ичиб бўлингандан кейин ҳам чойқошиқ идиш ичида қолдирилмайди. Умуман чой ёки қаҳва ичилаётганда чойқошиқ идиш ичида турмайди, у фақат ликопчада ушланади ва шу ликопчада қолдирилади.

Бизнинг шарқда дастурхонга турли хилдаги данак, писталар қўйилади. Буларни истеъмол қилинганда ҳеч қачон уларнинг пўчоғини дастурхон устига ташламанг. Акс ҳолда сизнинг олдингиздаги пўчоқларни йиғиштириб олишда уй соҳибаси қийналади. Пўчоқлар алоҳида ликопчага ташлангани маъқул. Энг асосийси — уларни тиш билан чақишга уринманг, биронтасини чақишга уринсангиз, чақолмаганингизни бутунлари устига қўймаң. Чақолмаганингизни пўчоқлар устида қолдирганингиз маъқул.

Меҳмонда бўлганингизда суюқ, яъни биринчи овқат сузилса уларни истеъмол қилишда ниҳоятда эҳтиёт бўлинг. Қадимий китобларда айтилишича қошиқ косага тегиб товуш чиқармаслиги лозим, бундан ташқари шўрва ичилаётганда оғиздан ҳам пўриллаган товуш эшитилмаслиги керак. Устихонлар катта бўлса уларни бизда алоҳида ликопчага олиб кейин истеъмолга уринса бўлади. Картошка, сабзи ёки бошқа баъзи нарсаларни косага катта қилиб солинган бўлса уларни қошиқ билан кичрайтириб оғизга олиб борилади. Уларни қошиққа олиб қошиқда тишлашга ҳаракат қилманг, яхшиси қошиқ ёрдамида косада кичрайтиришга ҳаракат қилинг.

Гўштли, қуюқ, иккинчи таомларни еганда пичоқни жуда бежирим ишлатинг. Гўштларни ейиш Европа одати бўйича анча қийин ташвиш. Яъни гўшт маҳсулоти ликопчада кичик-кичик бўлакларга бўлиб олиниб ейилади. Бунда гўштнинг ҳамма қисми бўлинмайди ва фақат ейиладиган бўлакчагина кесиб олиниб оғизга солинади. Демак, гўшт маҳсулотларининг ейилмаган қисми бутунлигича қолади. Овқат еб бўлингандан кейин пичоқ ва вилка ликопчанинг устига қўйилса сизнинг овқатни еб бўлганингизни билдиради. Агарда пичоқ ва вилка ликопчага суяб қўйилган бўлса, демак сиз овқат ейишни давом эттираётган бўласиз.

Сийрат

Бизда дастурхонга турли хил ҳўл мевалар қўйилади. Қобусномада айтилишича, дастурхондаги мевалардан егингиз келганда уларнинг сизга ёққанини олиб ейишингиз мумкин, ваҳоланки, улардан сизга ёққани сиздан узоқроқда бўлса ҳам. Бу ҳолда яхшиси уларни ўзингиз олишга қийналсангиз бирор кишидан олиб беришни илтимос қилганингиз маъқул. Бу ўринда бир маслаҳатимиз, дастурхонга қўйилган узумни бир доналаб узиб олманг, бу ҳолда узум чўбараси ёмон кўриниб қолади. Яхшиси шингил қилиб синдириб олиб енг. Данакли мевалар истеъмол қилинганда уларнинг данаги қайтиб мевалар ёнига қўйилмайди.

Меҳмонга айтилган бўлсангиз ўз вақтида боришга ҳаракат қилинг, шунда сиз мезбонларни ва айниқса келиб улгурган меҳмонларни ортиқча ташвишга қўймайсиз. Бу ўринда яна бир одат, яъни сиз кечикиб борсангиз кўришиш ташвиши чиқади. Дастурхон атрофида ўтирган кишилар билан қўл бериб кўришилмайди. Бу ўринда қўлни кўкракка қўйиб ҳаммага салом бериш яхшироқ ва кечикканлик ва ташвишга қўйганлик учун узр сўраган маъқул. Айниқса ўз ўрнингизни талаб қилиб бошқаларни суришга ҳаракат қилманг, чунки ўтирганлар дастурхон устидаги пичоқ, вилка, қошиқларни ишлатиб улгурган бўлади. Шунинг учун бўш жойга ўтиришга ҳаракат қилганингиз маъқул.

Ҳозир дастурхонга помидор ва бодрингни бутунлайича қўйиш одати бор. Бу ҳолда сиз ўзингизни қандай тутасиз. Бунда сиз ўзингизнинг ликопчангизга бир дона, ёки бир дона бодрингнинг ярмини, помидорнинг ҳам ярмини олиб кесиб ейсиз. Бу ҳолда ҳам помидор ва бодрингни бутунлай майдалаб салат тайёрлашга тушманг. Фақат керакли қисмини кесиб олиб енг. Қолгани ликопчада кесилмасдан туриши лозим. Агарда тайёр салат келтирилган бўлса, бу ҳолда салатга қўйилган қошиқ билан ўз ликопчангизга кераклича олиб истеъмол қилишингиз мумкин.

С. ЙЎЛДОШЕВА.

ҲОВЛИ-ЖОЙ СОТИЛАДИ

Тошкент туманидаги Келес автокорхонаси ёнида, кўча бурчагида жойлашган, 12 сотих ери, 4 хонали уй, парник ва бошқа хўжалик иморатлари бўлган ҳовли-жойни сотаман.

«Жигули» сотиб оламан.

Мурожаат учун телефон: 47-52-88.

* * *

Ўрта Чирчиқ тумани Охунбобоев номли жамоа хўжалиги 8-бригадасидаги 55-ҳовли-жой сотилади. 25 сотих ери бор, табиий газ, ичимлик суви билан таъминланган. Ҳаммом, автомашина учун гараж мавжуд. Катта ҳовли алоҳида-алоҳида учта турар-жойдан иборат. Биринчисида учта, иккинчисида тўртта хона ва пешайвон бор, учинчиси эса икки қаватли, олти хонали қилиб қурила бошланиб, пастки қисми битган.

Худди шу оила бошқа ҳовлини — 20 сотих ери бўлган, иморатлари икки қаватли қилиб қурила бошланган уй-жойни сотиб олишни таклиф этади.

Республика «Ўзагрокимётаъминот» Давлат-акционерлик бирлашмаси жамоаси Қашқадарё вилояти «Агрокимётаъминот» бирлашмаси бўлим бошлиғи **Жўра РЎЗИЕВ**нинг вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги жамоаси кимёлаштириш бошқармаси бош мутахассиси О. Ибодуллаевага волидаи муҳтарамаси **Пошшажон АЗИЗОВА**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Мева-шарбат» боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-ишлаб чиқариш корпорацияси жамоаси корпорацияга қарашли Қизилтепа туманидаги «Тавоис» ширкат хўжалиги раҳбари Ф. Садриддинова падари бузруквори **Садриддин ОРИПОВ**нинг вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

БОШҚОТИРМА

ЭНИГА: 1. Ғўза ғунчаси. 2. Гўштсиз, ёғсиз тайёрланган овқат. 5. Кўнгилдаги истак, орзу, мақсад. 7. Қув, муғомбир. [illegible]

БЎЙИГА: 1. Қизиқиш, зўр ҳавас. [illegible]

ЖАВОБЛАР

[illegible]

Тузувчи: Мавлуда ИСМОИЛОВА.

МЕНИНГ ИЛОНГИНАМ

Табиат ва биз

Илон турқи совуқлиги, ваҳшийлиги, ўта заҳарлилиги билан бошқа жониворлардан ажралиб туради. Биз — Марказий Осиё халқлари илоннинг ҳақиқий, даҳшатли, маккор ва ёвузлигидан азият чеккан эмасмиз. Негаки, минтақамизда яшаётган бу тур жониворлар деярли зиёнсиз. Тўғри, бир пайтлар Нурота тизма тоғлари бағрида Осиё кобралари бўлган. Ҳиндистон ва бошқа ўлкаларда инсон ҳаётига тез-тез тажовуз қилиб турувчи йиртқичларнинг авлодига бориб тақалувчи бу илонлар табиатни забт этиш мақсадида эҳтиётсизлик билан қилинган оммавий ҳужумларнинг қурбони бўлиб кетди. Агар яшаб, жон сақлаб қолганлари бўлса, демак, улар бизнинг ҳимоямизга муҳтождир.

Илонлар худди бўри, шоқол, тулки ва бошқа тур ҳайвонлар сингари табиат[illegible] олишда муҳим вазифани бажаради. У ўзига хос санитар, ўзига хос расамадчи ва меъёрчидир.

Кун исиб, қиш уйқусидан уйғониб қолган жониворлар ҳаракат дунёсига қўшилиб кетганига кўп бўлди. Бироқ баъзи бу беозор жониворларга нисбатан ҳамон шафқатсизлик қилаяпмиз. Қишлоқларда, тоғ-тошларда уйинқароқ болаларни тез-тез учратиш мумкин. Улар билан суҳбатлашсангиз, қилган номаъқул ҳаракатларини изоҳлаб бериша олмайди. Бунинг сабаби эса болаларимизнинг табиат ҳақидаги билимлари саёзлигидадир.

Айрим мактабларда биология, зоология ва табиат билан боғлиқ бошқа фанларнинг ўқитилиши савияси пастлиги бунга сабаб бўлмоқда. Ота-оналар, катта ёшдагилар [illegible] оқибатларни келтириб чиқармоқда. Табиат бағрига дам олиш учун чиққан айрим оилалар, жамоалар аъзоларининг тартибсиз ҳаракатлари эса болаларга салбий таъсир ўтказмоқда.

Яқинда бир воқеанинг шоҳиди бўлдик. Хизмат сафари билан Қўшработ туманининг «Қўшработ» жамоа хўжалигига қарашли Боқи қишлоғига йўл олдик. Қишлоққа яқин келганда қир тепасидан эниш жойида бошқа транспорт воситалари кўринмаслигига қарамасдан енгил автомашина тўхтаб турарди. Машинадагилар шошилишар, бироқ ҳайдовчи ниманидир кутарди. Шунда биз машинадан 2-3 қадам нарида, йўл устида, сариқ рангли илон турганлигини кўрдик. Илон қайси тарафга судралишини билмай, боши гаранг ҳолда, қалтис [illegible] сиб ўтиб, тошу буталар орасига кириб кетди. Машина шундан кейингина жойидан қўзғалди. Ҳамма енгил нафас олди.

Бу ҳайдовчи Самарқанд туманидан, жамоа хўжалиги шофёри Аминжон Сатторов эди. У кишидан илонни бемалол бостириб кетавермаганлиги сабабини сўраганимизда «ваҳшийлик қилолмайман, айниқса она табиатга нисбатан» деб жавоб берди. Сўнгра одамларнинг ўзларига ризқу рўз бериб турган заминга нисбатан қилаётган нотўғри ишларини қайғуриб гапирди. Табиатга келтирган ҳар бир зиёнимиз, пайти келиб ўн-юз баробар қайтиши тайинлигини исботлашга ҳаракат қилди.

Дарҳақиқат, шундай. Биз табиат фарзандимиз, агар муносабатда янглишмасак, у биздан инъомларини аслo аямайди... Шундай экан, [illegible]

Ўктам ҚУРБОНОВ,
Мамадиёр ЗИЁДИНОВ.

Бош муҳаррир
Ўткир
РАҲМАТ

МУАССИСЛАР — Ўзбекистон Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, «Ўзпахтасаноатсотиш» уюшмаси, «Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг» компанияси, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.

МАНЗИЛИМИЗ:
700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

Телефонлар: муҳаррир ўринбосарлари — 133-16-27, 133-44-43, масъул котиб — 133-09-93, ижодий гуруҳлар: агросаноат мажмуи — 136-54-51, ижтимоий ҳаёт ва ҳуқуқ — 136-56-30, молиявий хизмат — 136-56-36, макроиқтисодиёт — 136-56-25, маънавият-маърифат ва спорт — 136-56-51, хатлар ва вилоят мухбирлари билан ишлаш — 136-54-42.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

«Қишлоқ ҳаёти» материалларини кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.

Рўйхатдан ўтиш тартиб рақами 00006. Буюртма Г— 0538, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 21.30